

Εικονογραφημένο Λεξικό

Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού

Το Πρώτο μου Λεξικό

Τόμος 2ος

(Α,α (αναστατώνω-))

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

**Αγγελική Ευθυμίου, Λέκτ. Δημοκρί-
τειου Παν. Θράκης
Ηλίας Δήμος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.
Μαρία Μητσιάκη, Φιλολόγος
Ιουλία Αντύπα, Λεξικογράφος**

ΚΡΙΤΕΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

**Α. Ν. Συμεωνίδου-Χριστίδου,
Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
Κωνσταντίνος Παπανδρέου,
Σχολικός Σύμβουλος
Εμμανουήλ Χαρίτος,
Εκπαιδευτικός Π.Ε.**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

**Λήδα Βαρβαρούση, Εικονογράφος
– Σκιτσογράφος**

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Ελένη Λεοντσίνη, Φιλόλογος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Πέτρος Μπερερής, Σύμβουλος του
Παιδαγ. Ινστιτούτου
Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος
του Παιδαγωγ. Ινστιτ.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ
Dr Αρετή Καραθανάση-
Κατσαούνου, Μόνιμη Πάρεδρος
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΕΞΩΦΥΛΛΟ
Αγγέλικα Κοροβέση, ζωγράφος

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ**
Ομάδα εργασίας για το Ινστιτούτο
Εκπαιδευτικής Πολιτικής

**Προσαρμογή: Άννα Μπακάλη,
Εκπαιδευτικός**

**Επιμέλεια: Παναγιώτα Δούρου,
Εκπαιδευτικός**

**Επιστημονικός υπεύθυνος:
Βασίλης Κουρμπέτης, Σύμβουλος Α΄
του Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ**

**Υπεύθυνη του έργου:
Μαρία Γελαστοπούλου,
Μ.Εδ. Ειδικής Αγωγής**

**Τεχνική υποστήριξη: Κωνσταντίνος
Γκυρτής, Δρ. Πληροφορικής**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Αγγελική Ευθυμίου Ηλίας Δήμος
Μαρία Μητσιάκη Ιουλία Αντύπα**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ**

**Εικονογραφημένο Λεξικό
Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού**

Το Πρώτο μου Λεξικό

**Τόμος 2ος
(Α,α (αναστατώνω-))**

Ι.Τ.Υ.Ε. ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια
2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων εκ-
παιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Δημήτριος Βλάχος

**Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστι-
τούτου**

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή υποστηρι-
κτικού εκπαιδευτικού υλικού με βά-
ση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δη-
μοτικό και το Νηπιαγωγείο»**

**Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστι-**

τούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός

Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Σύμβουλος του Παιδαγωγικού

Ινστιτούτου

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75%
από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό
Ταμείο και 25% από εθνικούς
πόρους.**

Προέλευση Χάρτη της Ελλάδας

**«Γνωρίζω την Ελλάδα» Γεωγραφί-
α Ε΄ Δημοτικού, Οργανισμός Εκδό-
σεως Διδακτικών Βιβλίων, Έκδοση
Δ΄, Αθήνα 2005**

αναστατώνω, αναστατώνομαι
ρήμα (αναστάτωσα,
θα αναστατώσω)

 Όταν αναστατώνεις κάτι, το κάνεις άνω κάτω.

 Η Αθηνά αναστάτωσε όλη τη γειτονιά ψάχνοντας να βρει τη Ροζαλία.

 Όταν αναστατώνεσαι, νιώθεις αγωνία, ανησυχία ή άλλα έντονα συναισθήματα.

 Η Αθηνά αναστατώθηκε με την εξαφάνιση της Ροζαλίας.

 Ήταν αναστατωμένη όλο το βράδυ. Η αναστάτωσή της ήταν μεγάλη.

 α-να-στα-τώ-νω

- αναστατώνω ----- αναστενάζω

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις αναστατώνω, ανησυχώ, εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω, κουλουριάζω, κουνώ, χαίρομαι, χοροπηδώ

αναστενάζω ρήμα
(αναστέναξα, θα αναστενάξω)

☒ Όταν αναστενάζεις, αναπνέεις βαθιά, γιατί είσαι λυπημένος ή κουρασμένος.

 Ο Κώστας αναστέναξε λυπημένος, γιατί έπρεπε ν' αφήσει το ποδόσφαιρο και να γυρίσει στο σπίτι.

αναστενάζω ----- ανατολή

◇ Έβγαλε έναν βαθύ
αναστεναγμό και ξεκίνησε για
το σπίτι. 🎵 α-να-στε-νά-ζω

ανάστημα [το] ουσιαστικό
(αναστήματα)

☑ Το ανάστημα είναι το ύψος
που έχει κάθε άνθρωπος.

✍ Οι μαθητές μπαίνουν στις
γραμμές τους ανάλογα με το
ανάστημά τους.

○ ύψος, μπόι 🎵 α-νά-στη-μα

ανατολή [η] ουσιαστικό

☑ Η ανατολή είναι το σημείο
στον ουρανό απ' όπου βγαίνει ο
ήλιος το πρωί. Είναι ένα από τα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανατολή ----- ανατριχιάζω

τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

● δύση

✓ Η ανατολή είναι η εμφάνιση του ήλιου κάθε πρωί.

✍ Ο Κώστας και η Αθηνά ξύπνησαν πολύ πρωί για να δουν την ανατολή του ήλιου από την τάρτασα.

○ αυγή, χάραμα ● δύση, ηλιο-
βασίλεμα

◇ ανατολικός

♪ α-να-το-λή

ανατριχιάζω ρήμα

(ανατρίχιασα, θα ανατριχιάσω)

☑ Όταν ανατριχιάζεις, τότε σηκώνονται οι τρίχες σου από φόβο, από κρύο ή από συγκίνηση.

ανατριχιάζω -----αναφιλητό

 Η Αθηνά σκέφτηκε ότι η Ροζαλία μπορεί να είχε πάθει κάτι κακό και ανατρίχιασε από τον φόβο της.

◇ Όταν ανατριχιάζεις, νιώθεις ανατριχίλα.

♪ α-να-τρι-χιά-ζω

αναφιλητό [το] ουσιαστικό
(αναφιλητά)

☑ Η Αθηνά έκλαιγε με αναφιλητά, όταν έμαθε ότι χάθηκε η Ροζαλία. Έκλαιγε δυνατά με αναστεναγμούς.

♪ α-να-φι-λη-τό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αναψυκτικό ----- ανεβάζω

αναψυκτικό [το] ουσιαστικό
(αναψυκτικά)

✓ Οι χυμοί φρούτων, η πορτο-
καλάδα και η λεμονάδα είναι
αναψυκτικά. Τα αναψυκτικά πί-
νονται κρύα.

🎵 α-να-ψυ-κτι-κό 🖋 'το πάρτι'

ανεβάζω ρήμα (ανέβασα, θα
ανεβάσω)

✓ Όταν ανεβάζεις κάτι, το πας
από ένα μέρος που είναι χαμηλά
σ' ένα άλλο μέρος που είναι ψη-
λά.

🖋 Οι εργάτες **ανέβασαν** τα έπι-
πλα από το ισόγειο στον τρίτο
όροφο του σπιτιού.

ανεβάζω ----- ανεβαίνω

● κατεβάζω 🎵 α-νε-βά-ζω

ανεβαίνω ρήμα (ανέβηκα,
θα ανεβώ)

☑ Όταν ανεβαίνεις, πηγαίνεις
από ένα μέρος που είναι χαμηλά
σ' ένα άλλο μέρος που είναι
ψηλά.

✍ Στην εκδρομή ο Κώστας και οι
φίλοι του ήθελαν να ανεβούν
στην κορυφή του βουνού.

● κατεβαίνω
🎵 α-νε-βαί-νω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανέκδοτο ----- άνεμος

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

ανέκδοτο [το] ουσιαστικό
(ανέκδοτα)

☒ Το ανέκδοτο είναι μία πολύ μικρή ιστορία που μας κάνει να γελάμε. 🎵 α-νέκ-δο-το

άνεμος [ο] ουσιαστικό (άνεμοι)

☒ Ο άνεμος είναι αέρας που κινείται γρήγορα πάνω στη γη.

✍️ Ο δυνατός **άνεμος** σήκωσε μεγάλα κύματα στη θάλασσα.

○ αέρας 🎵 ά-νε-μος

άνεργος----- άνετος

άνεργος, άνεργη, άνεργο
επίθετο (άνεργοι, άνεργες,
άνεργα)

☑ Ο πατέρας του Νίκου είναι
άνεργος δύο μήνες. Δε βρίσκει
δουλειά πουθενά.

🎵 ά-νερ-γος

άνετος, άνετη, άνετο επίθετο
(άνετοι, άνετες, άνετα)

☑ Όταν κάτι είναι **άνετο**, είναι
ξεκούραστο ή έχει πολύ χώρο.

✍ Ο Κώστας και η οικογένειά
του έχουν ένα **άνετο** σπίτι με
πολλά δωμάτια.

○ βολικός, ευρύχωρος

🎵 ά-νε-τος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανήκω ----- ανησυχία

ανήκω ρήμα (ανήκα, θα ανήκω)

☑ Όταν κάτι σου ανήκει, είναι δικό σου.

✍ Η Ροζαλία ανήκει στην Αθηνά.

✓ Όταν ανήκεις σε μία ομάδα, τότε είσαι ένα από τα μέλη της.

✍ Η σαύρα ανήκει στα ερπετά.

🎵 α-νή-κω

- Με ακούς και γελάς. Τι είμαι;

.....

ανησυχία [η] ουσιαστικό

(ανησυχίες)

→ ανήσυχος

ανήσυχος----- ανησυχώ

ανήσυχος, ανήσυχη, ανήσυχο
επίθετο (ανήσυχοι, ανήσυχες,
ανήσυχα)

☑ Όταν κάποιος είναι ανήσυχος, δεν είναι ήρεμος.

✍ Ο Κώστας είχε ανήσυχο ύπνο, γιατί τον ενοχλούσε το δόντι του όλο το βράδυ.

○ ταραγμένος, ανάστατος, αναστατωμένος

● ήσυχος, ήρεμος

◇ Όταν κάποιος είναι ανήσυχος, νιώθει ανησυχία. **ανησυχώ**

🎵 α-νή-συ-χος

ανησυχώ ρήμα (ανησύχησα, θα ανησυχήσω)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανησυχώ-----ανηφόρα

☑ Όταν ανησυχείς, είσαι ανήσυχος, αισθάνεσαι αναστάτωση και αγωνία για κάτι που μπορεί να συμβεί.

✍ Η Αθηνά ανησυχεί, γιατί η Ροζαλία δε γύρισε ακόμη.

○ αγωνιώ, αναστατώνομαι

● ησυχάζω, ηρεμώ

◇ ανήσυχος, ανησυχία,
ανησυχώ 🎵 α-νη-συ-χώ

ανηφόρα [η] ουσιαστικό
(ανηφόρες)

☑ Η ανηφόρα είναι δρόμος που πάει προς τα πάνω.

● κατηφόρα, κατηφοριά,
κατήφορος

🎵 α-νη-φό-ρα

ανηφόρα ----- ανθίζω

- Λέμε και ο ανήφορος και η ανηφοριά.

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις αναστατώνω, ανησυχώ, εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω, κουλουριάζω, κουνώ, χαίρομαι, χοροπηδώ

ανθίζω ρήμα (άνθισα, θα ανθίσω)

☑ Όταν ένα δέντρο ανθίζει, βγάζει λουλούδια στα κλαδιά του.

✍ «Την άνοιξη να πάμε στον θείο Αλέκο, όταν ανθίζουν τα δέντρα» είπε η Αθηνά. «Είναι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- άνθισμα----- ανθοπωλείο

τόσο ωραία ανθισμένα!»

◇ άνθισμα 🎵 αν-θί-ζω

ανθοδοχείο [το] ουσιαστικό
(ανθοδοχεία)

☑ Στο ανθοδοχείο βάζουμε λουλούδια και λίγο νερό για να στολίσουμε το δωμάτιο μας.

○ βάζο

🎵 αν-θο-δο-χεί-ο

ανθοπωλείο [το] ουσιαστικό
(ανθοπωλεία)

☑ Στο ανθοπωλείο, ο ανθοπώλης πουλάει λουλούδια.

άνθος -----ανίκανος

άνθος [το] ουσιαστικό (άνθη)
→ λουλούδι

άνθρωπος [ο] ουσιαστικό
(άνθρωποι)

☑ Οι άνδρες, οι γυναίκες και τα παιδιά είναι άνθρωποι.

◇ ανθρώπινος 🎵 άν-θρω-πος

ανίκανος, ανίκανη, ανίκανο
επίθετο (ανίκανοι, ανίκανες,
ανίκανα)

☑ Όταν κάποιος είναι ανίκανος
να κάνει κάτι, δεν μπορεί να το

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανίκανος----- ανίκητος

κάνει καθόλου ή δεν μπορεί να το κάνει σωστά.

 Η Αλίκη ήταν τόσο κουρασμένη που ήταν **ανίκανη** να κάνει έστω κι ένα βήμα παραπάνω.

● Ικανός, επιδέξιος

♪ α-νί-κα-νος

ανίκητος, ανίκητη, ανίκητο
επίθετο (ανίκητοι, ανίκητες, ανίκητα)

 Όταν κάποιος είναι **ανίκητος**, δεν τον έχουν νικήσει ή δεν μπορούν να τον νικήσουν.

○ αήττητος ● νικημένος,
ηττημένος ♪ α-νί-κη-τος

ανιψιός ----- ανόητος

ανιψιός [ο], **ανιψιά** [η]

ουσιαστικό (ανιψιοί, ανιψιές)

☑ Ο ανιψιός και η ανιψιά είναι τα παιδιά του αδερφού ή της αδερφής μας. Ανιψιός και ανιψιά είναι και τα παιδιά του ξαδέλφου ή της ξαδέλφης μας.

🎵 α-νι-ψιός

- Στον πληθυντικό λέμε και τα **ανίψια**.

ανόητος, ανόητη, ανόητο

επίθετο (ανόητοι, ανόητες, ανόητα)

☑ Όταν κάποιος είναι ανόητος, κάνει ή λέει κάτι χωρίς να σκεφτεί. Δεν είναι έξυπνος.

✍ «Τι **ανόητος** που είναι ο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανόητος -----ανοιγοκλείνω

Νίκος» σκέφτηκε η Αθηνά.
«Κυνηγάει τη Ροζαλία που δεν
τον πείραξε ποτέ σε τίποτα».

○ κουτός, χαζός ● έξυπνος
◇ Όταν κάποιος είναι ανόητος,
κάνει ανοησίες.

♪ α-νό-η-τος

άνοιγμα [το] ουσιαστικό
(ανοίγματα) → ανοίγω

ανοιγοκλείνω ρήμα
(ανοιγόκλεισα,
θα ανοιγοκλείσω)

☑ Όταν ανοιγοκλείνω κάτι, το
ανοίγω και το κλείνω πολλές
φορές.

ανοιγοκλείνω ----- ανοίγω

 Ο Κώστας ανοιγόκλεισε τα μάτια του πολλές φορές, μέχρι να συνηθίσει το φως που έμπαινε στο δωμάτιο. α-νοι-γο-κλεί-νω

ανοίγω, ανοίγομαι ρήμα
(άνοιξα, θα ανοίξω)

 Ανοίγεις την πόρτα για να μπεις ή να βγεις.

✓ Όταν ανοίγεις ένα μπουκάλι, βγάζεις το καπάκι του.

✓ Τα μαγαζιά ανοίγουν στις εννιά το πρωί. Η πόρτα τους ανοίγει στις εννιά.

✓ Όταν ανοίγεις το καλοριφέρ, το κάνεις να δουλεύει.

● κλείνω

◇ **άνοιγμα, ανοιχτήρι, ανοιχτός**

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανοίγω -----άνοιξη

♪ α-νοί-γω

άνοιξη [η] ουσιαστικό

☑ Η **άνοιξη** είναι μία από τις τέσσερις εποχές του χρόνου, έρχεται μετά τον χειμώνα και πριν από το καλοκαίρι.

◇ Η Αθηνά έφερε στην τάξη **ανοιξιάτικα φρούτα** από το κτήμα του θείου Αλέκου.

♪ ά-νοι-ξη

✍ 'οι εποχές-οι μήνες-οι μέρες'

ανοιχτήρι ----- ανοιχτός

ανοιχτήρι [το] ουσιαστικό
(ανοιχτήρια)

☑ Το ανοιχτήρι είναι ένα μικρό εργαλείο που χρησιμοποιούμε για ν' ανοίγουμε μπουκάλια ή κουτιά. ♦ ανοίγω, άνοιγμα

♪ α-νοι-χτή-ρι

ανοιχτός, ανοιχτή, ανοιχτό
επίθετο (ανοιχτοί, ανοιχτές,
ανοιχτά)

☑ Όταν η πόρτα ή το παράθυρο είναι ανοιχτά, τα έχεις ανοίξει.

● κλειστός

✓ Ο δρόμος ήταν ανοιχτός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανοιχτός -----άνοστος

μπροστά, δεν είχε καθόλου αυτό-κίνητα και ο κύριος Γιάννης έφτασε γρήγορα στο σπίτι

✓ Το χρώμα του ουρανού είναι ανοιχτό γαλάζιο, ενώ το χρώμα της θάλασσας είναι σκούρο γαλάζιο.

● σκούρος ♦ ανοίγω, άνοιγμα, ανοιχτά 🎵 α-νοι-χτός

ανοιχτό-κλειστό

άνοστος, άνοστη, άνοστο
επίθετο (άνοστοι, άνοστες, άνοστα)

άνοστος ----- ανταλλαγή -

✓ Όταν ένα φαγητό είναι
άνοστο, δεν έχει καλή γεύση
και δε μας αρέσει.

○ άγευστος ● νόστιμος,
γευστικός 🎵 ά-νο-στος

ανταλλαγή [η] ουσιαστικό
(ανταλλαγές)

✓ Όταν κάνεις μία ανταλλαγή,
δίνεις κάτι που έχεις και παίρ-
νεις κάτι άλλο.

✎ Ο Κώστας και ο Νίκος έκαναν
μία ανταλλαγή.

○ αλλαγή

◇ Αντάλλαξαν τα μολύβια τους
δίνοντας ο ένας το μολύβι του
στον άλλο.

🎵 α-νταλ-λα-γή

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

- ανταλλάσσω ----- αντέχω

ανταλλάσσω ρήμα (αντάλλαξα, θα ανταλλάξω)
→ ανταλλαγή

άντε και **άιντε** επιφώνημα

☑ «Άντε, τελειώνετε το γράψιμο για να κάνουμε διάλειμμα» είπε η δασκάλα.

🎵 ά-ντε

αντέχω ρήμα (άντεξα, θα αντέξω)

☑ Όταν αντέχεις κάτι, έχεις τη δύναμη που χρειάζεται για να το αντιμετωπίσεις.

✍ Ο Κώστας έκλεισε τ' αυτιά του, γιατί δεν άντεχε άλλο τις φωνές του κ. Μιχάλη.

αντέχω----- αντηλιακό

◊ Όταν αντέχεις, έχεις αντοχή

♪ α-ντέ-χω

αντηλιακό [το] ουσιαστικό
(αντηλιακά)

☑ Το αντηλιακό είναι μία κρέμα που βάζουμε στο σώμα μας για να προστατευτούμε από τον ήλιο.

♪ α-ντη-λι-α-κό

Μέσα στο όνομα μου μπορείς να βρεις τη λέξη ήλιος. Τι είμαι;

.....

.....

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αντιβιοτικό ----- αντιγράφω

αντιβιοτικό [το] ουσιαστικό
(αντιβιοτικά)

☑ Το αντιβιοτικό είναι ένα φάρμακο που μας δίνει ο γιατρός, όταν είμαστε άρρωστοι. Το αντιβιοτικό εμποδίζει τα μικρόβια να γίνουν πολλά στον οργανισμό μας.

🎵 α-ντι-βι-ο-τι-κό

αντιγράφω, αντιγράφομαι
ρήμα (αντέγραψα,
θα αντιγράψω)

☑ Η δασκάλα έγραψε μία πρόταση στον πίνακα και ο Κώστας την αντέγραψε γρήγορα στο τετράδιό του. Έγραψε την ίδια πρόταση στο τετράδιό του.

αντιγράφω-----αντίθετος -

✓ Ο Ίγκλι δεν ήθελε ν' αντιγράψει από τη διπλανή του. Δεν ήθελε να γράψει αυτό που διάβασε στο τετράδιό της αλλά ήθελε να βρει την απάντηση μόνος του.

◇ Όταν αντιγράφεις, φτιάχνεις αντίγραφα, κάνεις αντιγραφή.

♪ α-ντι-γρά-φω

αντίθετος, αντίθετη, αντίθετο
επίθετο (αντίθετοι, αντίθετες, αντίθετα)

☑ Όταν δύο λέξεις είναι αντίθετες, είναι τελείως διαφορετικές, έχουν τελείως διαφορετική σημασία.

- αντίθετος ----- αντίθετος

Τις λέξεις αυτές τις λέμε και **αντίθετα**.

 Οι λέξεις «καλός» και «κακός» είναι **αντίθετες**.

✓ Όταν κάτι είναι **αντίθετο**, έχει τελείως διαφορετική κατεύθυνση.

 Η κυρία Μαργαρίτα οδηγούσε απρόσεκτα και βγήκε κατά λάθος στην **αντίθετη** λωρίδα του δρόμου.

○ **ανάποδος**

✓ «Είμαι **αντίθετος** με την ιδέα της εκδρομής μ' αυτόν τον καιρό» είπε ο Ίγκλι. Δε συμφωνώ με την ιδέα της εκδρομής.

 α-ντί-θε-τος

 'αντίθετα'

αντικείμενο ----- αντιμετωπίζω

αντικείμενο [το] ουσιαστικό
(αντικείμενα)

✓ Αντικείμενο είναι κάθε πράγμα γύρω μας που μπορούμε να δούμε και να πιάσουμε.

✍ «Το σφουγγάρι, η κιμωλία και ο πίνακας είναι μερικά από τα αντικείμενα που χρησιμοποιούμε κάθε μέρα στην τάξη μας» είπε η δασκάλα. 🎵 α-ντι-κεί-με-νο

αντιμετωπίζω, αντιμετωπίζομαι ρήμα (αντιμετώπισα, θα αντιμετωπίσω)

✓ Όταν μία ομάδα ποδοσφαιρου ή μπάσκετ αντιμετωπίζει μία άλλη, τότε αγωνίζεται εναντίον της και προσπαθεί να τη

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

αντιμετωπίζω -- αντιμετωπίζω

νικήσει.

✓ Όταν αντιμετωπίζω κάτι δύσκολο, προσπαθώ να το ξεπεράσω και να κάνω τα πράγματα καλύτερα για μένα.

 Ο κύριος Δημήτρης αντιμετώπισε πολλά προβλήματα με το μαγαζί του.

◇ αντιμετώπιση

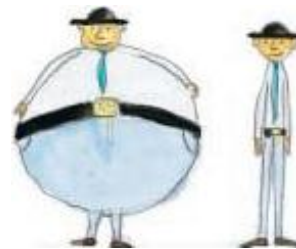
♪ α-ντι-με-τω-πί-ζω

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

----- αντίθετα

γεμάτο-άδειο ανάσκελα
μπρούμυτα

αργή - γρήγορος χοντρός - λιγνός

βαθύ – ρηχό καινούρια - παλιά

πλούσιος – φτωχός ψηλός –
χαμηλός

μικρό – μεγάλο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αντίο ----- αντιπαθητικός

αντίο επιφώνημα

☑ Λέμε **αντίο**, όταν φεύγουμε από κάπου και θέλουμε ν' αποχαιρετήσουμε τους ανθρώπους.

○ γεια

♪ α-ντί-ο

αντιπαθητικός, αντιπαθητική, αντιπαθητικό επίθετο
(αντιπαθητικοί, αντιπαθητικές, αντιπαθητικά)

☑ Όταν κάποιος είναι **αντιπαθητικός**, τότε κανείς δε θέλει να κάνει παρέα μαζί του.

✍ Ο κύριος Μιχάλης είναι **αντιπαθητικός**. Δεν έχει πολλούς φίλους. ● συμπαθητικός

♪ α-ντι-πα-θη-τι-κός

**αντίπαλος, αντίπαλη,
αντίπαλο** επίθετο
(αντίπαλοι, αντίπαλες,
αντίπαλα)

☑ Ο Νίκος και ο Ίγκλι θα παίζουν
σε αντίπαλες ομάδες στον αυ-
ριανό αγώνα ποδοσφαίρου. Θ' α-
γωνιστούν ο ένας ενάντια στον
άλλο για τη νίκη.

✓ (σαν ουσιαστικό) Θα είναι
αντίπαλοι. 🎵 α-ντί-πα-λος

**Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με
το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη,
ψάξε μέσα στο λεξικό τις
λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος,
θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα,
φυλακή**

- αντίχειρας ----- άντρας

αντίχειρας [ο] ουσιαστικό
(αντίχειρες)

☑ Ο αντίχειρας είναι το πιο κοντό και το πιο παχύ δάχτυλο στην άκρη του χεριού σου.

🎵 α-ντί-χει-ρας

αντοχή [η] ουσιαστικό (αντοχές)
→ αντέχω

άντρας [ο] ουσιαστικό (άντρες)

☑ Όταν τ' αγόρια μεγαλώσουν, γίνονται άντρες. Ο άντρας σε μία οικογένεια είναι ο πατέρας.

✓ Ο άντρας της κυρίας Μαργαρίτας είναι ο κύριος Γιάννης, δηλαδή είναι ο σύζυγος της.

αντρικός ----- ανυπάκουος

◇ Ο κύριος Γιάννης αγόρασε ένα αντρικό παντελόνι και η κυρία Μαργαρίτα ένα γυναικείο.

♫ ά-ντρας

αντρικός, αντρική, αντρικό
επίθετο (αντρικοί, αντρικές,
αντρικά) → άντρας

ανυπάκουος, ανυπάκουη,
ανυπάκουο επίθετο
(ανυπάκουοι, ανυπάκουες,
ανυπάκουα)

☑ Όταν ένα παιδί είναι ανυπάκουο, δεν κάνει αυτό που του λένε οι γονείς ή οι δάσκαλοί του.

✍ Ο Νίκος είναι ανυπάκουος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανυπάκουος ----- ανυπομονώ

μαθητής και γι' αυτό δέχεται
συχνά τιμωρίες. ○ απείθαρχος
● υπάκουος, πειθαρχικός
♪ α-νυ-πά-κου-ος

ανυπομονησία [η] ουσιαστικό
→ ανυπομονώ

ανυπόμονος, ανυπόμονη,
ανυπόμονο επίθετο
(ανυπόμονοι, ανυπόμονες,
ανυπόμονα)
→ ανυπομονώ

ανυπομονώ ρήμα
☑ Όταν ανυπομονείς, δεν μπο-
ρείς να περιμένεις να

ανυπομονώ----- ανυπόφορος

γίνει κάτι, βιάζεσαι.

 Η Αθηνά ανυπομονεί να έρθει το καλοκαίρι και να κλείσουν τα σχολεία.

○ λαχταρώ

◇ Όταν ανυπομονείς, είσαι ανυπόμονος, έχεις ανυπομονησία.

♪ α-νυ-πο-μο-νώ

ανυπόφορος, ανυπόφορη, ανυπόφορο επίθετο
(ανυπόφοροι, ανυπόφορες, ανυπόφορα)

☑ Όταν κάτι είναι ανυπόφορο, είναι τόσο ενοχλητικό που δεν το αντέχουμε άλλο πια.

 Στο μαγαζί του κυρίου Δημήτρη είχε σήμερα ανυπόφορη

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ανυπόφορος ----- ανώμαλος

ζέστη, κι έτσι εκείνος άνοιξε όλα τα παράθυρα.

○ αφόρητος ● υποφερτός

◇ υποφέρω

♪ α-νυ-πό-φο-ρος

ανώμαλος, ανώμαλη,
ανώμαλο επίθετο (ανώμαλοι,
ανώμαλες, ανώμαλα)

☑ Όταν ο δρόμος είναι ανώ-
μαλος, έχει λακκούβες και δεν
είναι επίπεδος.

● ομαλός

♪ α-νώ-μα-λος

ανώτερος, ανώτερη, ανώτερο
επίθετο (ανώτεροι, ανώτερες,
ανώτερα)

☑ Το κεφάλι βρίσκεται στο ανώ-
τερο τμήμα του σώματος. Στο
πιο ψηλό σημείο του σώματος.

✓ Ο κύριος Μιχάλης πιστεύει ότι
κανένας δεν είναι ανώτερος απ'
αυτόν. Πιστεύει ότι δεν υπάρχει
κανένας καλύτερος απ' αυτόν.

✓ Ο διευθυντής έχει ανώτερη
θέση από τους δασκάλους. Έχει
θέση με μεγαλύτερη δύναμη.

● κατώτερος

◇ (σαν ουσιαστικό) Όλοι τον σέ-
βονται, όπως πρέπει να σεβό-
μαστε όλους τους ανωτέρους.

♪ α-νώ-τε-ρος

- αξέχαστος ----- αξία

**αξέχαστος, αξέχαστη, αξέχα-
στο** επίθετο (αξέχαστοι,
αξέχαστες, αξέχαστα)

☑ Όταν κάτι είναι αξέχαστο, δεν
μπορεί κανείς να το ξεχάσει.

✍ «Στο χωριό του θείου Αλέκου
πέρασα αξέχαστα Χριστούγεν-
να» είπε ο Κώστας.

◇ ξεχνώ

🎵 α-ξέ-χα-στος

αξία [η] ουσιαστικό (αξίες)

☑ Ποια είναι η αξία αυτού του
αυτοκινήτου; Πόσα χρήματα
πρέπει να δώσουμε για να το α-
ποκτήσουμε; Πόσο κοστίζει;

○ τιμή

✓ Όταν κάποιος έχει αξία, έχει

πολλές ικανότητες.

 Ο Κώστας πήρε άριστα με την
αξία του. αξίζω α-ξί-α

αξίζω ρήμα (άξιζα, θα αξίζω)

 «Πόσο ν' αξίζει άραγε αυτό το σπίτι δίπλα στο μαγαζί του κυρίου Δημήτρη;» σκέφτηκε η κυρία Μαργαρίτα. Πόσα λεφτά να κάνει; κοστίζω

 Όταν κάποιος αξίζει κάτι, έχει κάνει κάτι για ν' αποδείξει ότι μπορεί ή πρέπει να το έχει.

 Ο Κώστας αξίζει τους καλούς βαθμούς που πήρε στο σχολείο, γιατί φέτος διάβασε πολύ.

 α-ξί-ζω

- άξιος -----αόρατος

άξιος, άξια, άξιο επίθετο (άξιοι, άξίες, άξια)

☑ Όταν κάποιος είναι άξιος, έχει την ικανότητα να κάνει κάτι πολύ καλά.

 Η κυρία Μαργαρίτα είναι άξια μαγείρισσα. ○ ικανός
● ανάξιος 🎵 ά-ξι-ος

αόρατος, αόρατη, αόρατο επίθετο (αόρατοι, αόρατες, αόρατα)

☑ Όταν κάποιος είναι αόρατος, κανείς δεν μπορεί να τον δει.

 «Τα μικρόβια είναι αόρατα χωρίς μικροσκόπιο» είπε ο γιατρός στον Κώστα.

● ορατός 🎵 α-ό-ρα-τος

απαγορεύω ----- απαγορεύω

- Δεν μπορείς να με δεις. Τι είμαι;

απαγορεύω, απαγορεύομαι
ρήμα (απαγόρευσα,
θα απαγορεύσω)

☑ Όταν απαγορεύω κάτι, δε δίνω την άδειά μου να γίνει.

✍ «Απαγορεύεται να καπνίζει κανείς μέσα στον κινηματογράφο, γιατί είναι δημόσιος χώρος. Η απαγόρευση είναι αυστηρή» είπε στον άντρα της η θεία Κατερίνα. ♦ Το κάπνισμα είναι απαγορευμένο εδώ μέσα. Κοίτα, υπάρχει και απαγορευτικό σήμα.
απαγόρευση

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απαίσιος ----- απαιτώ

απαίσιος, απαίσια, απαίσιο
επίθετο (απαίσιοι, απαίσιας,
απαίσια)

☑ Η μητριά της Χιονάτης είναι
απαίσια: φρόντισε με κάθε τρόπο
να κάνει κακό στη Χιονάτη. Δεν
είναι όμως μόνο κακιά. Έχει και
απαίσιο πρόσωπο. Δηλαδή πολύ
άσχημο.

🎵 α-παί-σι-ος

απαίτηση [η] ουσιαστικό
(απαιτήσεις) → απαιτώ

απαιτώ ρήμα (απαίτησα,
θα απαιτήσω)

απαιτώ -----απαλός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

✓ Όταν **απαιτώ**, ζητώ με πολύ έντονο τρόπο να γίνει κάτι που θέλω.

✎ Ο κύριος Γιάννης **απαιτεί** από τα παιδιά του να διαβάζουν όλα τα μαθήματα πριν αρχίσουν να παίζουν.

◇ Έχει την **απαίτηση** να διαβάζουν όλα τα μαθήματα.

♪ α-παι-τώ

απαλός, απαλή, απαλό επίθετο (απαλοί, απαλές, απαλά)

✓ Όταν κάτι είναι **απαλό**, είναι μαλακό και ευχάριστο.

✎ «Το μωρό της θείας Κατερίνας έχει πολύ **απαλό** δέρμα» είπε η Αθηνά.» ● σκληρός

- απαλός-----απάντηση

◇ Όταν κάνουμε κάτι **απαλά**, το κάνουμε με μαλακό και απαλό τρόπο, προσεκτικά.

✍ Ο θείος Σταμάτης πήρε **απαλά** το μωρό στην αγκαλιά του. 🎵 α-πα-λός

απάντηση [η] ουσιαστικό
(απαντήσεις)

☑ Η **απάντηση** είναι αυτό που λέμε, όταν μας ρωτούν κάτι.

✍ «Κώστα, ο Νίκος σε ρώτησε αν θα πάτε εκδρομή. Τι **απάντηση** του έδωσες;» είπε η Αθηνά.

● ερώτηση

◇ Όταν **απαντάς**, μιλάς σε κάποιον που σε ρωτάει κάτι.

🎵 α-πά-ντη-ση

απαντώ ----- απαραίτητος -

απαντώ και **απαντάω**,
απαντιέμαι ρήμα (απάντησα,
θα απαντήσω) → απάντηση

απαραίτητος, απαραίτητη,
απαραίτητο επίθετο
(απαραίτητοι, απαραίτητες,
απαραίτητα)

✓ Όταν κάτι είναι **απαραίτητο**,
το έχεις ανάγκη και δεν μπορεί
να γίνει αλλιώς.

✍ «Πάμε να μου ζωγραφίσεις κά-
τι, Αθηνά» είπε η θεία Κατερίνα.
«Έχεις τις **απαραίτητες** μπογιές
μαζί σου;»

○ **αναγκαίος**

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απαραίτητος ----- απασχολώ

◇ (σαν ουσιαστικό) «Ναι, θεία, έχω όλα τα **απαραίτητα**» είπε η Αθηνά. 🎵 α-πα-ραί-τη-τος

**απασχολημένος,
απασχολημένη, απασχολημένο**
μετοχή (απασχολημένοι,
απασχολημένες,
απασχολημένα)

☑ Όταν κάποιος είναι απασχολημένος, έχει πολλή δουλειά και δεν μπορεί να κάνει κάτι άλλο. Δεν θέλει να τον απασχολούν.

🎵 α-πα-σχο-λη-μέ-νος

απασχολώ, απασχολούμαι
ρήμα (απασχόλησα, θα απασχολήσω) → απασχολημένος

απειθαρχος----- απειλώ

απειθαρχος, απειθαρχη,
απειθαρχο επίθετο
(απειθαρχοι, απειθαρχες,
απειθαρχα)

☑ Όταν κάποιος είναι απειθαρχος, δεν ακολουθεί τους κανόνες που υπάρχουν. ✍ Ο Κώστας είναι απειθαρχος μαθητής και συχνά τιμωρείται.

● πειθαρχημένος, υπάκουος

🎵 α-πεί-θαρ-χος

απειλή [η] ουσιαστικό (απειλές)
→ απειλώ

απειλώ, απειλούμαι ρήμα
(απείλησα, θα απειλήσω)

☑ Όταν απειλείς κάποιον, λες

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απειλώ ----- απελπίζομαι

ότι θα του κάνεις κάτι άσχημο και δυσάρεστο.

 Ο κύριος Μιχάλης απείλησε ότι θα δείρει όποιο παιδί μπει στην αυλή του. Ο κύριος Μιχάλης ήταν όλο απειλές. «Αλίμονό σας αν σας πιάσω να μπαίνετε στην αυλή μου!» είπε στα παιδιά. α-πει-λώ

απελπίζομαι ρήμα

(απελπίστηκα, θα απελπιστώ)

 Όταν απελπίζομαι, χάνω την ελπίδα ότι θα γίνει κάτι που περίμενα να γίνει.

 Η Αθηνά απελπίστηκε με την εξαφάνιση της Ροζαλίας κι έβαλε τα κλάματα.

απελπίζομαι -----απέραντος -

◇ Την έπιασε **απελπισία**.

♪ α-πελ-πί-ζο-μαι

απελπισία [η] ουσιαστικό
→ απελπίζομαι

απέναντι επίρρημα

☑ Το σπίτι του κυρίου Μιχάλη
βρίσκεται **απέναντι** από το μαγα-
ζί του κυρίου Δημήτρη. Βρίσκε-
ται μπροστά από το μαγαζί, από
την άλλη πλευρά του δρόμου.
Τα δύο κτίρια είναι **αντικριστά**.

○ αντίκρυ ♫ α-πέ-να-ντι

απέραντος, απέραντη,
απέραντο επίθετο (απέραντοι,
απέραντες, απέραντα)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

-- απέραντος----- απεργία

☑ Όταν κάτι είναι **απέραντο**, είναι πάρα πολύ μεγάλο και μοιάζει να μην έχει τέλος.

✍ Η Αθηνά ήταν μέσα στο πλοίο και ταξίδευε για να πάει στην Κρήτη. Από το παράθυρο κοίταζε τη θάλασσα. Της φαινόταν **απέραντη**.

🎵 α-πέ-ρα-ντος

απεργία [η] ουσιαστικό
(απεργίες)

☑ Όταν οι εργαζόμενοι κάνουν **απεργία**, σταματούν να δουλεύουν και ζητούν περισσότερα χρήματα και καλύτερες συνθήκες εργασίας.

απεργία ----- απίθανος

 Χθες στο σχολείο του Κώστα οι δάσκαλοι είχαν απεργία και τα σχολεία έμειναν κλειστά.

◇ Οι δάσκαλοι απεργούσαν.

 α-περ-γί-α

απεργώ ρήμα (απέργησα, θα απεργήσω)
→ απεργία

απίθανος, απίθανη, απίθανο
επίθετο (απίθανοι, απίθανες, απίθανα)

☑ Όταν κάτι είναι απίθανο, είναι δύσκολο να συμβεί.

 «Είναι απίθανο να πάμε εκδρομή σήμερα» είπε ο Κώστας.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απίθανος ----- απίστευτος

σήμερα» είπε ο Κώστας. «Ο καιρός είναι πολύ άσχημος».

♪ α-πί-θα-νος

**απίστευτος, απίστευτη,
απίστευτο** επίθετο (απίστευτοι,
απίστευτες, απίστευτα)

☑ Όταν κάτι είναι **απίστευτο**,
δεν είναι εύκολο να πιστέψουμε
ότι συμβαίνει.

✍ «Δεν το πιστεύω ότι χάλασε ο
καιρός» είπε ο Κώστας. «Είναι
απίστευτη αυτή η αλλαγή του
καιρού. Μόλις χθες είχε ήλιο».

◇ **ΠΙΣΤΕΥΩ**

♪ α-πί-στευ-τος

απλός, απλή, απλό επίθετο
(απλοί, απλές, απλά)

☑ «Αθηνά, θα σου κάνω μία απλή ερώτηση» είπε η δασκάλα. Μία ερώτηση που δεν είναι δύσκολη, που δε χρειάζεται να προσπαθήσεις πολύ για να την απαντήσεις.

● δύσκολος, σύνθετος, πολύπλοκος

✓ Τα φορέματα της θείας Κατερίνας είναι απλά. Δεν έχουν πολλά χρώματα και σχέδια.

◇ «Για ν' ανοίξεις το κομπιούτερ, πατάς απλά αυτό το κουμπί» είπε ο κύριος Μιχάλης στη θεία του.

🎵 α-πλός

- άπλυτος -----άπλυτος

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

άπλυτος, άπλυτη, άπλυτο
επίθετο (άπλυτοι, άπλυτες, άπλυτα)

☑ Όταν κάτι είναι άπλυτο, δεν έχει πλυθεί, είναι βρόμικο.

✍ «Κώστα, τι άπλυτα χέρια είναι αυτά! Πήγαινε να τα πλύνεις γρήγορα!» είπε η κυρία Μαργαρίτα.

● πλυμένος, καθαρός

◇ πλένω

♪ ά-πλυ-τος

απλώνω, απλώνομαι ρήμα
(άπλωσα, θα απλώσω)

☑ Όταν απλώνω κάτι, το ανοίγω, το ξεδιπλώνω για να φαίνεται ολόκληρο.

✍ Μετά το φαγητό η κυρία Μαργαρίτα άρχισε ν' απλώνει τα ρούχα στο μπαλκόνι.

✓ Μόλις μπήκε μέσα, είδε τον Κώστα να έχει τα πόδια του πάνω στο τραπέζι του σαλονιού. «Κώστα, μην απλώνεις τα πόδια σου στο τραπέζι!» φώναξε.

● μαζεύω ♦ άπλωμα

♪ α-πλώ-νω

- απογειώνω ----- απογειώνω

απογειώνω, απογειώνομαι
ρήμα (απογειώσα,
θα απογειώσω)

☑ Όταν απογειώνω το αεροπλά-
νο, το κάνω να σηκωθεί στον
αέρα και να πετάξει.

✍ Ο θείος Τάκης άργησε να
γυρίσει σπίτι από το ταξίδι του
στο Παρίσι, επειδή ο καιρός ήταν
κακός και το αεροπλάνο απογει-
ώθηκε με καθυστέρηση.

● προσγειώνω

♪ α-πο-γει-ώ-νω

απόγευμα----- απογοητεύω

απόγευμα [το] ουσιαστικό
(απογεύματα)

☑ Το απόγευμα είναι μετά το μεσημέρι και πριν από το βράδυ.

◇ Ο κύριος Γιάννης διαβάζει τις απογευματινές εφημερίδες κάθε μέρα.

🎵 α-πό-γευ-μα

🖋 'η διάρκεια της ημέρας'

απογοήτευση [η] ουσιαστικό
(απογοητεύσεις)
→ απογοητεύω

απογοητεύω, απογοητεύομαι
ρήμα (απογοήτευσα,
θα απογοητεύσω)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απογοητεύω-----απόδειξη

☑ Όταν απογοητεύεις κάποιον, τον στενοχωρείς, γιατί δεν κάνεις κάτι τόσο καλά όσο εκείνος πιστεύει ότι μπορείς. Όταν απογοητεύεσαι, στενοχωριέσαι, επειδή κάτι δεν έγινε όπως ήθελες ή πίστευες ότι μπορούσε να γίνει. Νιώθεις απογοήτευση.

✍ Ο Ίγκλι απογοητεύτηκε που έβρεχε και δεν μπορούσε να πάει για ποδόσφαιρο.

◇ Η απογοήτευσή του ήταν μεγάλη.

🎵 α-πο-γο-η-τεύ-ω

απόδειξη [η] ουσιαστικό
(αποδείξεις)

απόδειξη-----αποθήκη

✓ Η απόδειξη είναι το χαρτί που μας δίνουν, όταν πληρώνουμε χρήματα.

✍ Ο θείος Τάκης πήρε απόδειξη για τα παπούτσια που αγόρασε. 🎵 α-πό-δει-ξη

αποθηκεύω, αποθηκεύομαι
ρήμα (αποθήκευσα,
θα αποθηκεύσω) → αποθήκη

αποθήκη [η] ουσιαστικό
(αποθήκες)

✓ Η αποθήκη είναι ένα μέρος όπου μπορούμε να βάλουμε κάποια πράγματα, μέχρι να τα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αποθηκεύω ----- αποκλείω

χρησιμοποιήσουμε.

◇ Όταν αποθηκεύεις κάτι, δεν το χρησιμοποιείς αλλά το φυλάς κάπου μέχρι να το χρειαστείς ξανά.

♪ α-πο-θή-κη

αποκάτω επίρρημα → κάτω

αποκλείω, αποκλείομαι ρήμα
(απέκλεισα, θα αποκλείσω)

☑ Όταν αποκλείεις έναν δρόμο, τον κλείνεις, εμποδίζεις άλλους ανθρώπους να περάσουν απ' αυτόν.

✓ Ο διπλανός του Κώστα αποκλείστηκε από την ομάδα του σχολείου, επειδή τραυματί-

αποκλείω ----- αποκοιμιέμαι

στηκε. Δεν μπόρεσε να πάρει μέρος.

✓ Όταν λες «Αποκλείεται!», εννοείς πως κάτι δε θα γίνει με κανέναν τρόπο.

 «Αποκλείεται να βρεθεί η Ροζαλία!» φώναξε απογοητευμένη η Αθηνά.

 α-πο-κλεί-ω

αποκοιμιέμαι ρήμα
(αποκοιμήθηκα,
θα αποκοιμηθώ)

☑ Όταν αποκοιμιέσαι, σε παίρνει ο ύπνος.

 Ο Κώστας ήταν τόσο κουρασμένος από το ποδόσφαιρο που αποκοιμήθηκε μπροστά στην

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

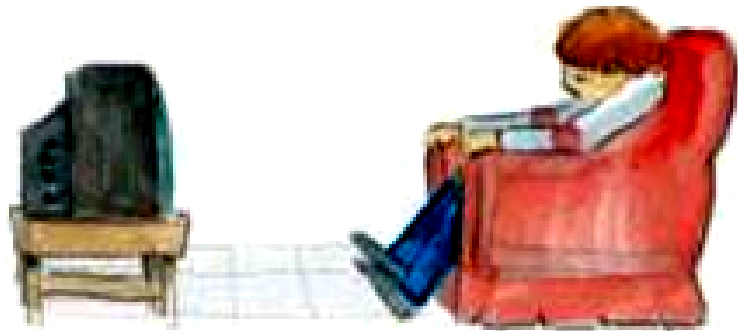
ψ

ω

- αποκοιμιέμαι ----- αποκοιμίζω

τηλεόραση.

◇ κοιμάμαι 🎵 α-πο-κοι-μιά-μαι

αποκοιμίζω, αποκοιμίζομαι

ρήμα (αποκοίμισα,
θα αποκοιμίσω)

☑ Όταν κάτι σε αποκοιμίζει, σε κάνει να νυστάζεις και να θέλεις να κοιμηθείς.

✍ «Η τηλεόραση με αποκοίμισε. Πάω για ύπνο» είπε ο Κώστας.

◇ κοιμίζω 🎵 α-πο-κοι-μίζω

Αποκριά ----- αποκτώ

Αποκριά [η] ουσιαστικό
(Αποκριές)

✓ Η Αποκριά ή οι Αποκριές είναι οι τρεις εβδομάδες πριν από την Καθαρή Δευτέρα. Τις μέρες αυτές συνηθίζουμε να μασκαρευόμαστε.

✍ «Τις Αποκριές έχει καρναβάλι στην Πάτρα. Θα πάμε μαμά;» ρώτησε η Αθηνά.

🎵 Α-πο-κριά
- Λέμε και Απόκρια.

αποκτώ και **αποκτάω**,
αποκτιέμαι ρήμα (απέκτησα,
θα αποκτήσω)

✓ Όταν αποκτάς κάτι, το κάνεις δικό σου.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αποκτώ ----- απομακρύνω

 Ο Ίγκλι ονειρεύεται να γίνει τραγουδιστής ή ποδοσφαιριστής για ν' αποκτήσει πολλά χρήματα.

 α-ΠΟ-ΚΤΩ

απολύω, απολύομαι ρήμα
(απέλυσα, θα απολύσω)

☒ Όταν απολύεις κάποιον, τον σταματάς από τη δουλειά του.

 Η εταιρεία που είναι δίπλα στο γραφείο του Γιάννη **απέλυσε** πέντε υπαλλήλους.

● προσλαμβάνω α-ΠΟ-ΛΥ-Ω

απομακρύνω, απομακρύνομαι
ρήμα (απομάκρυνα,
θα απομακρύνω)

☒ Όταν απομακρύνεις κάτι, το

απομακρύνω---απορροφητήρας

παίρνεις από εκεί που είναι και το πας κάπου αλλού πιο μακριά. Όταν απομακρύνεσαι από κάπου, φεύγεις από εκεί και πας πιο μακριά. ✍ Ο κύριος Μιχάλης απομάκρυνε τα σκυλάκια από την αυλή του. Τα έβγαλε έξω απ' αυτήν και τ' άφησε στην άκρη του δρόμου.

◇ μακριά 🎵 α-πο-μα-κρύ-νω

απορροφητήρας [ο] ουσιαστικό (απορροφητήρες)

☑ Ο απορροφητήρας είναι το μηχάνημα που έχουμε πάνω από την ηλεκτρική κουζίνα για να ρουφά και να βγάζει έξω από

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απορώ -----αποσμητικό

το σπίτι τους ατμούς και τις μυρωδιές, όταν μαγειρεύουμε.

♪ α-πορ-ρο-φη-τή-ρας

απορώ ρήμα (απόρησα, θα απορήσω)

☑ Όταν απορείς για κάτι, δεν μπορείς να το εξηγήσεις. Έχεις απορία.

✍ «**Απορώ** πώς έπεσε τόσο πολύ χιόνι μέσα σε λίγη ώρα» είπε ο Κώστας. ♦ **απορία**

♪ α-πο-ρώ

αποσμητικό [το] ουσιαστικό (αποσμητικά)

☑ Το αποσμητικό σπρέι διώχνει τις άσχημες μυρωδιές.

αποσμητικό ----- απόσταση

 Η κυρία Μαργαρίτα χρησιμο-
ποιεί αποσμητικό χώρου με άρω-
μα λουλουδιών για να διώχνει τις
μυρωδιές που μένουν στο σπίτι
μετά το μαγείρεμα.

 α-πο-σμη-τι-κό

απόσταση [η] ουσιαστικό
(αποστάσεις)

 Η απόσταση μεταξύ δύο
πραγμάτων είναι ο χώρος που
υπάρχει ανάμεσα τους.

 Ο Κώστας και ο κύριος Μιχά-
λης είναι γείτονες. Η απόσταση
ανάμεσα στα σπίτια τους είναι
πολύ μικρή.

 α-πό-στα-ση

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αποστολέας ----- αποτέλεσμα

αποστολέας [ο], [η] ουσιαστικό
(αποστολείς)

✓ Ο αποστολέας είναι αυτός που στέλνει ένα γράμμα ή ένα δέμα σε κάποιον, συνήθως με το ταχυδρομείο.

● παραλήπτης ◇ στέλνω

♪ α-πο-στο-λέ-ας

αποτέλεσμα [το] ουσιαστικό
(αποτελέσματα)

✓ Το αποτέλεσμα, καλό ή κακό, είναι αυτό που γίνεται, επειδή κάτι άλλο έγινε πιο πριν.

✍ Η Αθηνά έτρεχε στη βροχή να βρει τη Ροζαλία. Το αποτέλεσμα ήταν να βραχεί και ν' αρρωστήσει.

αποτέλεσμα ----- απότομος

✓ Το αποτέλεσμα ενός αγώνα δείχνει ποιος νίκησε και ποιος έχασε.

 - Ποιο ήταν το αποτέλεσμα χθες στο ποδόσφαιρο, Κώστα;
- Χάσαμε 2-0, μπαμπά.

○ κατάληξη

◇ «Με το σιρόπι που μου δώσατε μου κόπηκε αμέσως ο βήχας!» είπε η Αθηνά στον γιατρό. «Είναι πολύ αποτελεσματικό».

 α-πο-τέ-λε-σμα

απότομος, απότομη, απότομο
επίθετο (απότομοι, απότομες, απότομα)

☑ Όταν ένα μέρος είναι απότομο, είναι πολύ ανηφορικό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

απότομος-----απότομος

ή κατηφορικό και το ανεβαίνουμε ή το κατεβαίνουμε με μεγάλη δυσκολία.

 «Προσοχή! Είναι επικίνδυνο να τρέχετε εδώ, ο δρόμος είναι πολύ **απότομος!**» είπε ο κύριος Δημήτρης στον Κώστα και τον Νίκο.

● **επίπεδος**

✓ Όταν κάτι είναι **απότομο**, γίνεται ξαφνικά, εκεί που δεν το περιμένουμε.

 Ύστερα από την **απότομη** αλλαγή του καιρού, ο Κώστας και ο Νίκος αποφάσισαν να μην πάνε εκδρομή. Ο καιρός άλλαξε **απότομα**. ○ **ξαφνικός**

απότομος ----- απότομος

✓ Όταν κάποιος είναι απότομος, μιλάει άγρια και δεν έχει ευγενικούς τρόπους.

 Τα παιδιά φοβούνται τον κύριο Μιχάλη, γιατί είναι πολύ απότομος άνθρωπος. Μιλάει τόσο απότομα!

○ άγριος ● γλυκός, ευγενικός

◇ απότομα

♪ α-πό-το-μος

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αποτύπωμα-----αποτύπωμα

αποτύπωμα [το] ουσιαστικό
(αποτυπώματα)

☑ Ένα αποτύπωμα είναι το σημάδι που αφήνει κάτι πάνω σε κάτι άλλο.

✓ **Δακτυλικό αποτύπωμα** είναι το σημάδι που αφήνει το δάχτυλο μας.

✎ Οι αστυνομικοί είπαν στον κύριο Δημήτρη ότι θα βρουν τους κλέφτες από τα δακτυλικά τους αποτυπώματα.

○ ίχνος 🎵 α-πο-τύ-πω-μα

Τα αποτυπώματα της Ροζαλίας

αποτύπωμα----- αποτυχία

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις

δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

αποτυχία [η] ουσιαστικό
(αποτυχίες)

☑ Όταν κάτι που προσπαθείς να κάνεις, δεν καταφέρνεις να το κάνεις καθόλου ή όπως το ήθελες, τότε είναι **αποτυχία**.

✍ Παρά την προσπάθεια που έκανε η Αθηνά πήρε κακό βαθμό στην ορθογραφία. Η **αποτυχία** της τη στενοχώρησε πολύ.

● επιτυχία 🎵 α-πο-τυ-χί-α

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απουσία -----απουσιάζω

απουσία [η] ουσιαστικό
(απουσίες)

✓ Όταν κάνεις μία απουσία, δεν είσαι εκεί που πρέπει να είσαι ή που είσαι συνήθως

✎ «Ο Νίκος κάνει πολλές απουσίες στο σχολείο τελευταία. Μη-πως είναι άρρωστος;» ρώτησε η δασκάλα τον Κώστα.

● παρουσία

◇ Όταν απουσιάζεις, δεν είσαι εκεί που πρέπει να είσαι ή που είσαι συνήθως.

○ λείπω

♪ α-που-σί-α

απουσιάζω ρήμα (απουσίασα, θα απουσιάσω) → απουσία

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις αναστατώνω, ανησυχώ, εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω, κουλουριάζω, κουνώ, χαίρομαι, χοροπηδώ

απόφαση [η] ουσιαστικό
(αποφάσεις)

 Όταν παίρνεις μία απόφαση, διαλέγεις ανάμεσα σε διάφορα πράγματα αυτό που θέλεις πιο πολύ.

 Η Αθηνά πήρε την απόφαση να γίνει ζωγράφος σαν τη θεία της και να μην ακολουθήσει το επάγγελμα του μπαμπά της.

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

- απόφαση ----- αποφασίζω

✓ Όταν παίρνεις κάτι απόφαση, δέχεσαι πως δεν μπορεί ν' αλλάξει.

✍ Η Αθηνά το είχε πάρει απόφαση ότι χάθηκε η Ροζαλία και δεν έψαχνε πια να την βρει.

◇ Όταν αποφασίζεις να κάνεις κάτι, έχεις σκεφτεί καλά από πριν και ξέρεις γιατί θα το κάνεις.

🎵 α-πό-φα-ση

αποφασίζω ρήμα (αποφάσισα, θα αποφασίσω)

→ απόφαση

αποφεύγω ----- αποχαιρετώ

αποφεύγω ρήμα (απέφυγα, θα αποφύγω)

☑ Όταν αποφεύγεις κάποιον ή κάτι, προσπαθείς να είσαι μακριά του, να μην πλησιάζεις, γιατί σ' ενοχλεί ή σου κάνει κακό.

✓ Όταν αποφεύγεις έναν κίνδυνο, κάνεις κάτι για να του ξεφύγεις.

 Την τελευταία στιγμή ο Νίκος απέφυγε τη μπάλα που πέρασε πάνω από το κεφάλι του.

○ γλιτώνω 🎵 α-πο-φεύ-γω

αποχαιρετώ και **αποχαιρετίζω**,
αποχαιρετιέμαι /
αποχαιρετίζομαι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αποχαιρετώ ---- αποχωρίζομαι

ρήμα (αποχαιρέτησα,
θα αποχαιρετήσω)

☑ Όταν αποχαιρετάς κάποιον,
τον χαιρετάς τη στιγμή που χω-
ρίζετε.

✍ Όταν τέλειωσε η γιορτή, όλοι
οι καλεσμένοι της κυρίας Μαργα-
ρίτας αποχαιρετίστηκαν ευχαρι-
στημένοι.

🎵 α-πο-χαι-ρε-τώ

αποχωρίζομαι ρήμα
(αποχωρίστηκα,
θα αποχωριστώ)

☑ Όταν αποχωρίζεσαι κάποιον
ή κάτι, φεύγεις μακριά του, τον
αφήνεις μόνο του.

αποχωρίζομαι ----- απρόσεκτος -

 Η Αθηνά λατρεύει τη Ροζαλία
και δε θέλει να την
αποχωρίζεται ποτέ.

 α-πο-χω-ρί-ζο-μαι

απόψε επίρρημα

 Όταν λες **απόψε**, εννοείς σή-
μερα το βράδυ.

 αποψινός α-πό-ψε

απρόσεκτος, απρόσεκτη,
απρόσεκτο επίθετο
(απρόσεκτοι, απρόσεκτες,
απρόσεκτα)

 Όταν κάποιος είναι
απρόσεκτος, δε συγκεντρώνε-
ται σ' αυτό που κάνει και γι'
αυτό δεν το κάνει καλά.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- απρόσεκτος ----- απροσεξία

 «Αθηνά, είσαι απρόσεκτη σήμερα και κάνεις ζημιές. Πρόσεξε λίγο, σε παρακαλώ!» είπε ο κύριος Γιάννης.

○ αφηρημένος ● προσεκτικός

◇ Όταν κάτι γίνεται
απρόσεκτα, γίνεται χωρίς προσοχή.

○ αφηρημένα ● προσεκτικά

◇ Όταν κάνεις κάτι από
απροσεξία, κάνεις κάτι κακό ή
κάτι λάθος, χωρίς να το θέλεις,
επειδή δεν είσαι προσεκτικός.

○ αφηρημάδα ● προσοχή

♪ α-πρό-σε-κτος
- Λέμε και ο απρόσεχτος.

απροσεξία [η] ουσιαστικό

απροσεξία ----- αραιός

(απροσεξίες) → απρόσεκτος

αράζω ρήμα (ἀραξα, θα αράξω)

☑ Όταν μία βάρκα ή ένα πλοίο αράζει κάπου, σταματάει το ταξίδι του και ρίχνει άγκυρα κοντά στη στεριά.

✓ Όταν αράζεις κάπου ή την αράζεις, ξαπλώνεις κάπου ή απλά ξεκουράζεσαι χωρίς να κάνεις τίποτα άλλο. 🎵 α-ρά-ζω

αραιός, αραιή, αραιό επίθετο (αραιοί, αραιές, αραιά)

☑ Ο κύριος Μιχάλης έχει αραιά μαλλιά. Δηλαδή έχει στο κεφάλι του λίγες τρίχες που βρίσκονται μακριά η μία από την άλλη. Ανά-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

- αραιός ----- αρακάς

μεσα τους φαίνεται το κεφάλι του. ● πυκνός

✓ Όταν μία σάλτσα είναι αραιή, είναι σαν νερό και θέλει λίγο αλεύρι για να γίνει πιο πηχτή.

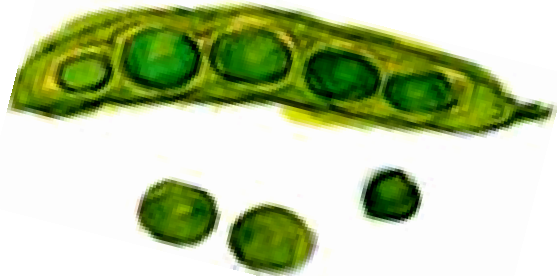
● πυκνός, πηχτός 🎵 α-ραι-ός

αρακάς [ο] ουσιαστικό

☑️ Ο αρακάς είναι φυτό με μικρούς πράσινους στρογγυλούς καρπούς που τρώγονται. Ο αρακάς είναι όσπριο, όπως οι φακές και τα φασόλια.

○ μπιζέλι 🎵 α-ρα-κάς

αράχνη [η] ουσιαστικό
(αράχνες)

☑️ Η αράχνη είναι ένα έντομο χωρίς φτερά, με μικρό σώμα, οκτώ μακριά και λεπτά πόδια κι όπου βρεθεί πλέκει τον ιστό της, που είναι ένα πολύ ψιλό δίχτυ σαν δαντέλα. Ο ιστός είναι παγίδα γι' άλλα έντομα που μπλέκονται σ' αυτόν, κι έτσι η αράχνη μπορεί να τα φάει με την ησυχία της.

-- αράχνη ----- αργά

🎵 α-ρά-χνη ✍️ 'τα έντομα'

αργά επίρρημα

☑️ Όταν κάτι γίνεται αργά, παίρνει πολύ χρόνο για να γίνει, δε γίνεται γρήγορα. ✍️ Η Αθηνά τώρα μαθαίνει ποδήλατο, γι' αυτό δεν τρέχει, πηγαίνει αργά.

○ σιγά ● γρήγορα, βιαστικά

✓ Όταν είναι αργά, έχει περάσει πολλή ώρα και δεν υπάρχει πια χρόνος για κάτι. ✍️ «Δε θα παίξετε άλλο παιδιά, είναι αργά πια. Γρήγορα για ύπνο!» είπε η κυρία Μαργαρίτα.

● νωρίς ◇ αργός, αργώ

🎵 αρ-γά

αργία-----αργός

αργία [η] ουσιαστικό (αργίες)

☑ **Αργία** είναι η ημέρα ή οι ημέρες που δε δουλεύουμε και δεν πηγαίνουμε στο σχολείο, γιατί γιορτάζουμε κάποια γιορτή.

🎵 αρ-γί-α

αργοπορημένος,
αργοπορημένη,
αργοπορημένο επίθετο
(αργοπορημένοι,
αργοπορημένες,
αργοπορημένα) → αργώ

αργός, αργή, αργό επίθετο
(αργοί, αργές, αργά)

☑ Όταν κάποιος είναι αργός, του χρειάζεται πολύς χρόνος για

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αργός ----- αργώ

να κάνει κάτι, δεν μπορεί να το κάνει γρήγορα. ● γρήγορος

◇ αργά, αργώ 🎵 αρ-γός

✍️ 'αντίθετα'

αργώ ρήμα (άργησα,

θα αργήσω) ☑️ Όταν αργήσεις να κάνεις κάτι, δεν το κάνεις την ώρα που πρέπει, αλλά πιο αργά. ✍️ **Άργησε να γυρίσει από το ποδόσφαιρο ο Κώστας, και οι γονείς του ανησύχησαν. «Μην αργήσεις ξανά έτσι!» του είπαν.**

○ καθυστερώ ● βιάζομαι

◇ Όταν κάποιος είναι αργοπορημένος, φτάνει κάπου ύστερα από την ώρα που θα έπρεπε να είναι εκεί. αργός 🎵 αρ-γώ

αρέσω ----- άρθρο

αρέσω ρήμα (άρεσα, θα αρέσω)

☑ Όταν σου αρέσει κάποιο πράγμα ή σου αρέσει να κάνεις κάτι, σ' ευχαριστεί πολύ, σε κάνει να χαίρεσαι.

 Του Κώστα του αρέσει πολύ το ποδόσφαιρο, ενώ της Αθηνάς της αρέσει να ζωγραφίζει.

🎵 α-ρέ-σω

- Προσοχή! Το ρήμα χρησιμοποιείται πιο συχνά στο γ' πρόσωπο!

άρθρο [το] ουσιαστικό (άρθρα)

☑ Άρθρα είναι τα κείμενα που διαβάζουμε σ' εφημερίδες και περιοδικά.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- άρθρο ----- αριθμός

 Η κυρία Μαργαρίτα γράφει
άρθρα για μία γνωστή εφημερί-
δα. άρ-θρο

αριθμητική [η] ουσιαστικό

☒ Στο μάθημα της αριθμητικής
μαθαίνουμε να μετράμε, να προ-
σθέτουμε, ν' αφαιρούμε, να πολ-
λαπλασιάζουμε και να διαιρούμε
αριθμούς.

◇ **αριθμός** α-ριθ-μη-τι-κή

αριθμός [ο] ουσιαστικό
(αριθμοί)

☒ Πες μου έναν αριθμό από το 1
έως το 5. Αν θέλεις να βρεις την
απάντηση, πήγαινε στις σελίδες
92-93 για να μάθεις κι άλλα

αριθμός ----- αριστερός

πολλά για τους αριθμούς. ✓ Ο αριθμός τηλεφώνου είναι ο αριθμός που παίρνουμε για να τηλεφωνήσουμε σε κάποιον.

◇ αριθμητική 🎵 α-ριθ-μός
🖋️ 'οι αριθμοί'

αριστερός, αριστερή,
αριστερό επίθετο (αριστεροί,
αριστερές, αριστερά)

☑️ Λένε πως το αριστερό χέρι είναι της καρδιάς, γιατί βρίσκεται από την πλευρά που είναι η καρδιά. ● δεξιός ◇ Στην Ελλάδα το τιμόνι του αυτοκινήτου βρίσκεται πάντα αριστερά, ενώ στην Αγγλία το έχουν δεξιά.

🎵 α-ρι-στε-ρός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αρκετός----- αρκούδα

αρκετός, αρκετή, αρκετό
επίθετο (αρκετοί, αρκετές,
αρκετά)

☑ Όταν κάτι είναι **αρκετό**, μας
φτάνει, χωρίς να είναι ούτε πολύ
ούτε λίγο. ✍ «Κώστα, σήμερα
δεν είχατε σχολείο και είχες
αρκετό χρόνο για ποδόσφαιρο»
είπε ο κύριος Γιάννης

◇ «Έπαιξες **αρκετά** Κώστα,
φτάνει για σήμερα»! 🎵 αρ-κε-τός

αρκούδα [η] ουσιαστικό
(αρκούδες)

☑ Η **αρκούδα** είναι ένα μεγάλο
ζώο που ζει στα δάση και τα
βουνά. Έχει καφέ, γκρι ή άσπρο

αρκούδα ----- αρμέγω

τρίχωμα, μακριά μουσούδα και μεγάλα νύχια.

◇ Πολλά παιδιά έχουν έναν μεγάλο αρκούδο για να παίζουν και να κοιμούνται μαζί του.

Μοιάζει με αληθινή αρκούδα αλλά είναι παιχνίδι. Άλλα παιδιά έχουν αρκουδάκια, δηλαδή μικρά γούνινα παιχνιδάκια που μοιάζουν με αρκούδες.

🎵 αρ-κού-δα 🖋️ 'τα ζώα'

αρκούδος [ο] ουσιαστικό
(αρκούδοι) → αρκούδα

αρμέγω, αρμέγομαι ρήμα
(άρμεξα, θα αρμέξω)

☑️ Όταν αρμέγεις μία κατσίκα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

- αρμέγω ----- αρνί

ή μία αγελάδα, παίρνεις το γάλα τους για να το πιεις ή να φτιάξεις τυρί, βούτυρο ή γιαούρτι.

♪ αρ-μέ-γω

άρνηση [η] ουσιαστικό
(αρνήσεις) → αρνούμαι

αρνί [το] ουσιαστικό (αρνιά)

☑ **Αρνί** λέμε το μικρό πρόβατο.

✓ **Αρνί** είναι το κρέας του πρόβατου. ✓ **Αρνί** λέμε και κάποιον που είναι αθώος και άκακος.

◇ **Το αρνάκι** είναι το μικρό του αρνιού. ♪ αρ-νί

οι αριθμοί -----

Οι αριθμοί

Με τους αριθμούς μετράμε:

0 μηδέν

1 ένας / μία /
ένα

2 δύο

3 τρεις / τρία

4 τέσσερις /
τέσσερα

5 πέντε

6 έξι

7 επτά /
εφτά

8 οκτώ /
οχτώ

9 εννιά /
εννέα

10 δέκα

11 έντεκα

12 δώδεκα

13 δεκατρία /
δεκατρείς

4 δεκατέσσερα
/δεκατέσσερι
ς

15 δεκαπέντε

16 δεκαέξι /
δεκάξι

17 δεκαεπτά /
δεκαεφτά

18 δεκαοκτώ /
δεκαοχτώ

19 δεκαεννιά /
δεκαεννέα

20 είκοσι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

οι αριθμοί

100 εκατό
101 εκατόν ένα
200 διακόσιοι /
διακόσιες / **διακόσια**
300 τριακόσια
400 τετρακόσια
500 πεντακόσια
600 εξακόσια
700 επτακόσια
800 οκτακόσια
900 εννιακόσια
1000 χίλιοι / χίλιες /
χίλια
2000 δύο χιλιάδες
1.000.000 ένα
εκατομμύριο

Πρόσεξες
ότι
οι αριθμοί
από το 11
ως το 19
γράφονται
σε μία
λέξη;

οι αριθμοί -----

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Στο παραμύθι ήταν 1 λύκος και 3
γουρουνάκια:

Πόσα λουλούδια ποτίζει το
γουρουνάκι;

Στο παραμύθι οι νάνοι
είναι 7. Εδώ πόσοι
είναι;

Μέτρησέ τους.

Είναι περισσότεροι;

Οι νάνοι μπήκαν στη σειρά. Πόσοι είναι τώρα; Τι κρατάει ο πρώτος; Ποιος είναι όγδοος στη σειρά μετά τους νάνους;

πρώτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, έκτος, έβδομος, όγδοος, ένατος, δέκατος

ενδέκατος, δωδέκατος, δέκατος τρίτος, δέκατος τέταρτος, δέκατος πέμπτος, δέκατος έκτος, δέκατος έβδομος, δέκατος όγδοος, δέκατος ένατος, εικοστός, εικοστός πρώτος, τριακοστός, τεσσαρακοστός, πενήτηκοστός, εξηκοστός, εβδομηκοστός, ογδοηκοστός, ενενηκοστός, εκατοστός

αρνούμαι ----- αρπάζω

αρνούμαι και **αρνιέμαι** ρήμα
(αρνήθηκα, θα αρνηθώ) ☒ Όταν αρνείσαι κάτι, δεν το δέχεσαι, λες όχι. Ο Κώστας αρνήθηκε το δεύτερο γλυκό, γιατί πονούσε η κοιλιά του.

● δέχομαι αρ-νού-μαι

αρπάζω, αρπάζομαι ρήμα
(άρπαξα, θα αρπάξω)
☒ Όταν αρπάζεις κάτι, το πιάνεις γρήγορα για να μη σου φύγει.

 Η Ελένη άρπαξε το τελευταίο κομμάτι γλυκό, πριν της το πάρει κάποιος άλλος.

○ γραπώνω ● αφήνω ✓ Λέμε ότι αρπάζεις μία αρρώστια, όταν

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αρπάζω ----- αρραβωνιάζω

την κολλάς από κάποιον άλλον.
Όταν λέμε ότι κάποιος τις
αρπάζει, εννοούμε ότι τρώει
ξύλο από κάποιον. 🎵 αρ-πά-ζω
- Πότε λέμε ότι κάτι αρπάζει φω-
τιά;

αρραβωνιάζω,
αρραβωνιάζομαι ρήμα
(αρραβώνιασα,
θα αρραβωνιάσω) ☒ Όταν οι
γονείς αρραβωνιάζουν κάποιο
παιδί τους, κάνουν μία γιορτή
όπου η κόρη ή ο γιος δίνουν
υπόσχεση σε κάποιον ότι θα
τον παντρευτούν. Όταν
αρραβωνιάζεσαι κάποιον, του
δίνεις την υπόσχεση μπροστά

αρραβωνιάζω-αρραβωνιαστικός

σ' όλους πως θα τον παντρευτείς.

 Όταν αρραβωνιάστηκαν η θεία Κατερίνα και ο θείος Σταμάτης, κάλεσαν όλη την οικογένειά.

◇ Μετά τον αρραβώνα της η θεία Κατερίνα έλεγε σε όλους πως ο θείος Σταμάτης είναι ο αρραβωνιαστικός της.

 αρ-ρα-βω-νιά-ζω

αρραβωνιαστικός [ο],
αρραβωνιαστικά [η] ουσιαστικό
(αρραβωνιαστικοί,
αρραβωνιαστικές)
→ αρραβωνιάζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αρρωσταίνω-----άρρωστος

αρρωσταίνω ρήμα
(αρρώστησα, θα αρρωστήσω)
→ άρρωστος

αρρώστια [η] ουσιαστικό
(αρρώστιες) → άρρωστος

άρρωστος, άρρωστη,
άρρωστο επίθετο (άρρωστοι,
άρρωστες, άρρωστα)
☒ Όταν κάποιος είναι
άρρωστος, νιώθει πολύ άσχημα,
είναι αδύναμος και καμιά φορά
πονάει και χρειάζεται γιατρό.

 Ο Κώστας είναι **άρρωστος** με
γρίπη κι ο γιατρός του απαγό-
ρευσε να βγει έξω σήμερα και αύ-
ριο.

άρρωστος ----- αρχαίος

◇ Ο Κώστας αρρώστησε, έχει πυρετό και πονάει ο λαιμός του. «Μην ανησυχείς, Αθηνά. Η αρρώστια του είναι ελαφριά και θα περάσει γρήγορα» είπε ο γιατρός.

ασθένεια

♪ άρ-ρω-στος

αρσενικός, αρσενική,
αρσενικό επίθετο (αρσενικοί,
αρσενικές, αρσενικά) → αγόρι,
θηλυκός

αρχαίος, αρχαία, αρχαίο
επίθετο (αρχαίοι, αρχαίες,
αρχαία)

- αρχαίος ----- αρχή

 Αρχαίος είναι αυτός που υπήρχε τα πολύ παλιά χρόνια.

 Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν σε δώδεκα θεούς.

✓ (σαν ουσιαστικό) «Την Πέμπτη θα πάμε όλη η τάξη στην Ολυμπία να δούμε τ' αρχαία» είπε η Αθηνά. Τα ερείπια από τα αρχαία χρόνια.

✓ Το αγαπημένο μάθημα της Αλίκης στο γυμνάσιο είναι τ' αρχαία. Το μάθημα που διδάσκει τον αρχαίο πολιτισμό και την αρχαία γλώσσα. αρ-χαί-ος

αρχή [η] ουσιαστικό (αρχές)

 Η αρχή είναι εκεί που ξεκινάει κάτι.

 Ο Νίκος έχασε την αρχή του έργου στην τηλεόραση, γιατί έπαιζε με τη Ροζαλία. Και να φανταστείς ότι στην αρχή η Ροζαλία φοβόταν τον Νίκο και δεν τον άφηνε να τη χαϊδέψει.

● τέρμα, τέλος

✓ Στις αρχές Σεπτεμβρίου ανοίγουν τα σχολεία. Όταν αρχίζει ο μήνας Σεπτέμβριος.

◇ αρχίζω 🎵 αρ-χή

αρχηγός [ο], [η] ουσιαστικό (αρχηγοί)

☑ Ο αρχηγός δίνει οδηγίες σε μία ομάδα ανθρώπων και φροντίζει έτσι ώστε τα μέλη της να

- αρχηγός ----- αρχίζω

ζουν και να δουλεύουν καλά μαζί. 🎵 αρ-χη-γός

αρχίζω ρήμα (άρχισα, θα αρχίσω)

☑ Όταν αρχίζεις κάτι, το κάνεις για πρώτη φορά και συνεχίζεις να το κάνεις για κάποιο καιρό ή κάποιες ώρες.

✍ Ο Κώστας άρχισε να παίζει ποδόσφαιρο, όταν ήταν τεσσάρων χρονών.

✓ Όταν κάτι αρχίζει, γίνεται εκείνη τη στιγμή κάτι καινούριο και συνεχίζεται, μέχρι να σταματήσει.

✍ Το σχολείο αρχίζει τον Σεπτέμβριο και σταματάει τον

αρχίζω ----- άρωμα

Ιούνιο. ✓ Τα παραμύθια
αρχίζουν με τη φράση «μια φο-
ρά κι έναν καιρό...»

○ ξεκινώ ● σταματώ, τελειώ-
νω ◇ αρχή 🎵 αρ-χί-ζω

αρχιτέκτονας [ο],
αρχιτεκτόνισσα [η] ουσιαστικό
(αρχιτέκτονες,
αρχιτεκτόνισσες)

☑ Ο αρχιτέκτονας είναι αυτός
που κάνει τα σχέδια των κτιρίων
που χτίζονται.

🎵 αρ-χι-τέ-κτο-νας

άρωμα [το] ουσιαστικό
(αρώματα)

☑ Το άρωμα είναι μια ευχάρι-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

- άρωμα ----- ασανσέρ

στη μυρωδιά όπως αυτή των λουλουδιών. ○ μυρωδιά

✓ Το άρωμα είναι ένα υγρό με έντονη μυρωδιά που το βάζουμε πάνω στο σώμα μας για να μυρίζουμε ωραία.

◇ αρωματικός

♪ ά-ρω-μα

ασανσέρ [το] ουσιαστικό

☑ Μέσα σε μία πολυκατοικία παίρνουμε το ασανσέρ για ν' ανέβουμε ή να κατέβουμε πολλούς ορόφους πιο γρήγορα και πιο ξεκούραστα απ' ό,τι με τις σκάλες. Το ασανσέρ δουλεύει με ηλεκτρισμό.

♪ α-σαν-σέρ

ασανσέρ ----- ασήμαντος

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ασβέστης [ο] ουσιαστικό
(ασβέστες)

☑ Ο ασβέστης είναι άσπρη σκόνη που όταν την ανακατέψουμε με νερό μοιάζει με λάσπη. Τον χρησιμοποιούμε στις οικοδομές.

🎵 α-σβέ-στης

ασήμαντος, ασήμαντη,
ασήμαντο επίθετο (ασήμαντοι,

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ασήμαντος ----- ασήμαντος

ασήμαντες, ασήμαντα)

☑ Όταν κάποιος είναι ασημαντος, τίποτα δεν τον ξεχωρίζει από τους άλλους.

✍ Πολλοί νόμιζαν ότι η Βούλα Πατουλίδου ήταν ασημαντη αθλήτρια, μέχρι που κέρδισε το χρυσό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς αγώνες. ✓ Όταν κάτι είναι ασημαντο, δεν υπάρχει λόγος να μας απασχολεί. ✍ «Ελάτε, κύριε Μιχάλη, η ζημιά είναι ασημαντη. Ένα σπασμένο τζάμι είναι μόνο, δεν έπαθε κανείς τίποτα» είπε η κυρία Μαργαρίτα.

○ μικρός ● σημαντικός,
μεγάλος, σπουδαίος ◇ σημασία
♪ α-σή-μα-ντος

ασήμι [το] ουσιαστικό

☑ Το ασήμι είναι ένα μέταλλο που το χρησιμοποιούμε για να φτιάχνουμε κοσμήματα, όπως βραχιόλια ή δαχτυλίδια και διάφορα αντικείμενα, όπως μαχαιροπίρουνα ή βάζα. Το χρώμα του είναι σαν λευκό.

◇ Όταν κάτι είναι ασημένιο είναι φτιαγμένο από ασήμι.

♪ α-σή-μι

ασθενής [ο], [η] ουσιαστικό (ασθενείς)

☑ Ο ασθενής είναι αυτός που πάει στον γιατρό, γιατί δεν αισθάνεται καλά στην υγεία του.

○ άρρωστος

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

- ασθενής ----- άσκηση

◇ Το ασθενοφόρο είναι ένα μεγάλο αυτοκίνητο που μεταφέρει τους ασθενείς στο νοσοκομείο.

ασθένεια 🎵 α-σθε-νής

🖋️ 'στο νοσοκομείο'

ασθενοφόρο [το] ουσιαστικό
(ασθενοφόρα) → ασθενής

άσκηση [η] ουσιαστικό
(ασκήσεις)

☑️ Οι ασκήσεις γυμναστικής είναι οι κινήσεις που κάνουμε για να γυμνάσουμε το σώμα μας.

✓ Στο σχολείο μάς βάζουν ασκήσεις για να καταλάβουμε καλά το μάθημα και για να

άσκηση ----- ασπίδα

δείξουμε ότι το μάθαμε.

♪ ά-σκη-ση

ασπίδα [η] ουσιαστικό (ασπίδες)

☑ Τ' αρχαία χρόνια στις μάχες οι στρατιώτες κρατούσαν ασπίδα για να προστατεύονται από τα χτυπήματα των εχθρών τους. Η ασπίδα ήταν μία σκληρή πλάκα που κρατούσε ο στρατιώτης με το ένα χέρι μπροστά στο στήθος του, ενώ στο άλλο είχε το σπαθί.

♪ α-σπί-δα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ασπρίζω -----αστακός

ασπρίζω ρήμα (άσπρισα, θα ασπρίσω) → άσπρος

άσπρος, άσπρη, άσπρο επίθετο (άσπροι, άσπρες, άσπρα)

☑ Όταν κάτι είναι άσπρο, το χρώμα του είναι σαν το γάλα.

○ λευκός ● μαύρος

◇ Το αυτοκίνητο του κυρίου Γιάννη άσπρισε από το χιόνι. Έγινε άσπρο.

● μαυρίζω 🎵 ά-σπρος

🖋 'τα χρώματα'

αστακός [ο] ουσιαστικό (αστακοί)

☑ Ο αστακός ζει στη θάλασσα,

έχει τέσσερα ζευγάρια πόδια
και δύο μεγάλες δαγκάνες
μπροστά για να πιάνει την
τροφή του. Τον ψαρεύουμε για
το κρέας του που είναι νόστιμο
αλλά και πολύ ακριβό.

🎵 α-στα-κός 🖋️ 'η θάλασσα'

αστείος, αστεία, αστείο επίθετο
(αστείοι, αστείες, αστεία)

☑️ Όταν κάτι είναι αστείο ή όταν
κάποιος είναι αστείος, μας δια-
σκεδάζει και μας κάνει να γελά-
με.

○ διασκεδαστικός ● σοβαρός

◇ (σαν ουσιαστικό) Ένα αστείο
είναι μία ιστορία που λέμε ή κάτι
που κάνουμε και μας κάνει να

- αστείος ----- αστερίας

γελάμε. 🎵 α-στεί-ος

αστέρι [το] ουσιαστικό (αστέρια)

☑ Τα αστέρια λάμπουν στον ουρανό τη νύχτα.

✓ Αστέρια λέμε μερικές φορές τους διάσημους ηθοποιούς ή τραγουδιστές.

◇ **αστερίας, αστροναύτης**

🎵 α-στέ-ρι

- Λέμε και το άστρο.

αστερίας [ο] ουσιαστικό (αστερίες)

☑ Ο αστερίας είναι ένα ζώο της θάλασσας που μοιάζει με αστέ-

αστερίας ----- αστραπή

ρι, γιατί έχει πέντε πόδια γύρω από το σώμα του. Μερικές φορές το κύμα βγάζει αστερίες στην παραλία που ξεραίνονται στον ήλιο. **αστέρι**

 α-στε-ρί-ας 'η θάλασσα'

αστράγαλος [ο] ουσιαστικό
(αστράγαλοι)

 Ο αστράγαλος βρίσκεται πάνω από τη φτέρνα και κάτω από τη γάμπα σου.

 α-στρά-γα-λος
 'το σώμα μας'

αστραπή [η] ουσιαστικό
(αστραπές)

 Όταν πέφτουν αστραπές, εί-

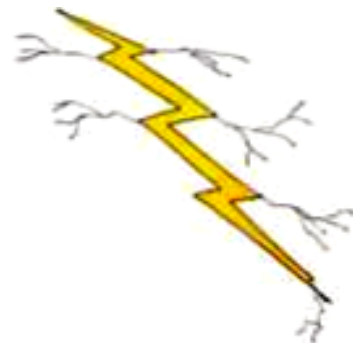
α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αστραπή ----- αστράφτει

ναι σαν να σκίζεται ο ουρανός από μία δυνατή λάμψη, μετά ακούγεται βροντή κι αρχίζει η καταιγίδα ✓ Ο Ίγκλι έτρεξε γρήγορα σαν αστραπή κι έφτασε αμέσως στο σχολείο. Έτρεξε πολύ γρήγορα. ✓ «Καθαρός ουρανός, αστραπές δε φοβάται» λέμε όταν δεν έχουμε λόγο να φοβόμαστε για ό,τι κάναμε.

◇ **αστράφτω**

♪ α-στρα-πή

αστράφτει ρήμα (άστραψε, θα αστράψει)

☑ Όταν πέφτει αστραπή, λέμε ότι **αστράφτει**.

αστράφτει -----αστροναύτης

«Αστράφτει και βροντάει,
γρήγορα σπίτι, γιατί θα βρέξει!»
είπε ο θεός Αλέκος στην Αθηνά.

◇ αστραπή 🎵 α-στρά-φτει -
Προσοχή! Το ρήμα χρησιμοποι-
είται στο τρίτο πρόσωπο ενικού.

αστροναύτης [ο], [η] ουσιαστικό
(αστροναύτες)

☑ Ο αστροναύτης είναι αυτός
που ταξιδεύει μέσα σε διαστημό-
πλοιο.

✍ Το όνειρο του Νίκου είναι να γί-
νει αστροναύτης και να φτάσει
μέχρι το φεγγάρι.

◇ αστέρι, άστρο, ναύτης

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αστροναύτης----- αστυνομία

♪ α-στρο-ναύ-της

αστυνομία [η] ουσιαστικό

✓ Η δουλειά της αστυνομίας είναι να φροντίζει έτσι ώστε να ζει ο κόσμος με ασφάλεια και να σέβονται οι πολίτες τους νόμους. Στην αστυνομία δουλεύουν οι αστυνομικοί.

✍ Η αστυνομία ψάχνει να βρει τους κλέφτες που μπήκαν στο μαγαζί του κυρίου Δημήτρη.

◇ **αστυνομικός**

♪ α-στυ-νο-μί-α

αστυνομικός ----- ασυνήθιστος

αστυνομικός [ο],
αστυνομικά [η] ουσιαστικό
(αστυνομικοί, αστυνομικές)

✓ Ο αστυνομικός είναι αυτός
που δουλεύει για την αστυνομία.

◇ (σαν επίθετο) Στην **αστυνομική** μας ταυτότητα είναι η φωτογραφία μας και όλα μας τα στοιχεία, δηλαδή το όνομα, η διεύθυνση και η ηλικία μας.

♪ α-στυ-νο-μι-κός

ασυνήθιστος, ασυνήθιστη,
ασυνήθιστο επίθετο
(ασυνήθιστοι, ασυνήθιστες,
ασυνήθιστα)

- ασυνήθιστος ----- ασφάλεια

✓ Όταν κάτι είναι **ασυνήθιστο**, δεν είναι συνηθισμένο, είναι διαφορετικό από αυτό που ξέρουμε.

✍ Ξαφνικά ακούστηκε ένας **ασυνήθιστος** θόρυβος από την κουζίνα και ο Κώστας έτρεξε να δει τι συμβαίνει. ○ περίεργος, διαφορετικός, σπάνιος
● συνηθισμένος ◇ **συνήθεια**
♪ α-συ-νή-θι-στος

ασφάλεια [η] ουσιαστικό

✓ Όταν υπάρχει **ασφάλεια**, αισθανόμαστε προστατευμένοι από κάθε κίνδυνο.

✍ Από τότε που ο κύριος Δημήτρης έβαλε κάγκελα στα παρά-

ασφάλεια----- άσφαλτος

θυρα του μαγαζιού του, αισθάνεται μεγαλύτερη ασφάλεια.

- σιγουριά, προστασία
- κίνδυνος, ανασφάλεια
- ♪ α-σφά-λει-α

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις

δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

άσφαλτος [η] ουσιαστικό
(άσφαλτοι)

☒ **Με άσφαλτο στρώνουμε έναν δρόμο από χώμα, κι έτσι τα αυτοκίνητα τρέχουν πιο γρήγορα**

- άσφαλτος ----- άσχημος

και δε γεμίζουν σκόνη. Όταν γίνεται αυτό, ο νέος δρόμος λέγεται κι αυτός άσφαλτος.

 Η Αθηνά χαίρεται να τρέχει στην άσφαλτο με το ποδήλατο.

 ά-σφαλ-τος

άσχημος, άσχημη, άσχημο
επίθετο (άσχημοι, άσχημες, άσχημα)

 Όταν κάτι είναι άσχημο, δε μας αρέσει να το κοιτάζουμε.

 Η κακιά βασίλισσα ήταν άσχημη και ζήλευε τη Χιονάτη, που ήταν όμορφη.

● όμορφος, ωραίος

✓ Όταν κάτι είναι άσχημο, μας κάνει να νιώθουμε δυσάρεστα.

άσχημος ----- ασχολία

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

 Η Αθηνά είδε ένα άσχημο
όνειρο και ξύπνησε

○ δυσάρεστος ● ωραίος

◇ άσχημα ά-σχη-μος

ασχολία [η] ουσιαστικό
(ασχολίες)

 Όταν έχεις μία ασχολία, αφιε-
ρώνεις τον χρόνο σου σε κάτι.

 Όταν η Αθηνά είναι στο σπίτι,
ασχολείται συνέχεια με κάτι.
Διαβάζει, παίζει κουκλοθέατρο ή
ακούει μουσική. Λέει πως έχει
έναν σωρό ασχολίες.

◇ Όταν έχεις μία ασχολία,
ασχολείσαι με κάτι.

 α-σχο-λί-α

- ασχολούμαι ----- ατέλειωτος

ασχολούμαι ρήμα
(ασχολήθηκα, θα ασχοληθώ)
→ ασχολία

άτακτος, άτακτη, άτακτο
επίθετο (άτακτοι, άτακτες,
άτακτα)

☑ Όταν ένα παιδί είναι άτακτο,
ενοχλεί τους άλλους με τη φα-
σαρία του ή με άλλα πράγματα
που δε θα έπρεπε να κάνει.

○ ανυπάκουος ● φρόνιμος,
ήσυχος, υπάκουος ◇ Όταν ένα
παιδί είναι άτακτο, κάνει
αταξίες. 🎵 ά-τα-κτος

ατέλειωτος, ατέλειωτη,
ατέλειωτο επίθετο

ατέλειωτος ----- ατελιέ

(ατέλειωτοι, ατέλειωτες,
ατέλειωτα)

☑ Κάτι που είναι ατέλειωτο,
κρατάει πολλή ώρα, κι έτσι είναι
σαν να μην τελειώνει ποτέ.

✍ Η Αλίκη ήταν τόσο κουρασμέ-
νη, που ο δρόμος για το σπίτι της
φάνηκε ατέλειωτος.

○ μακρύς, μεγάλος

● σύντομος, μικρός

◇ τελειώνω 🎵 α-τέ-λειω-τος
- Λέμε και ατελείωτος.

ατελιέ [το] ουσιαστικό

☑ Το ατελιέ είναι ο χώρος που
δουλεύει ένας ζωγράφος ή ένας
γλύπτης.

○ εργαστήριο 🎵 α-τε-λιέ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ατελιέ ----- ατμός

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ατμός [ο] ουσιαστικό (ατμοί)
☑ Όταν βράζει το νερό, λιγοστεύει σιγά σιγά, γίνεται ατμός και φεύγει πάνω από την κατσαρόλα. Ο ατμός είναι ζεστός και μοιάζει με σύννεφο. Αν προσπαθήσουμε να τον πιάσουμε, αφήνει στο χέρι μας νερό.

○ αχνός 🎵 α-τμός

ατμόσφαιρα ----- ατύχημα

ατμόσφαιρα [η] ουσιαστικό

☑ Η ατμόσφαιρα είναι το στρώμα αέρα που υπάρχει γύρω από τη γη και άλλους πλανήτες.

🎵 α-τμό-σφαι-ρα

άτομο [το] ουσιαστικό (άτομα)

☑ Έξω από το σινεμά υπήρχαν πολλά άτομα που περίμεναν να πάρουν το εισιτήριό τους. Ήταν μαζεμένοι πολλοί άνθρωποι.

🎵 ά-το-μο

ατύχημα [το] ουσιαστικό
(ατυχήματα)

☑ Όταν μας συμβαίνει ένα ατύχημα, γίνεται κάτι πολύ άσχημο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ατύχημα ----- άτυχος

χωρίς να το περιμένουμε.

◇ **τύχη, τυχερός, άτυχος**

♪ α-τύ-χη-μα

Ο κύριος Γιάννης έπαθε ένα μικρό ατύχημα: μία γλάστρα έπεσε στο κεφάλι του.

άτυχος, άτυχη, άτυχο επίθετο
(άτυχοι, άτυχες, άτυχα)

☑ Όταν κάποιος είναι άτυχος, δεν έχει τύχη, δεν έρχονται τα πράγματα όπως τα θέλει. Αν είναι πολύ άτυχος, τίποτα δεν του πάει καλά. ✍ **Ο Κώστας**

άτυχος ----- αυγό

ήταν πολύ άτυχος χθες. Έπεσε και χτύπησε το πόδι του στο ποδόσφαιρο. ● τυχερός ◇ Η ατυχία του Κώστα δεν περιγράφεται. 🎵 ά-τυ-χος

αυγή [η] ουσιαστικό

☑ Το καλοκαίρι ο θεός Αλέκος σηκώνεται την αυγή για να κάνει τις πρώτες του δουλειές πριν πιάσει ζέστη. Σηκώνεται πολύ νωρίς το πρωί.

🎵 αυ-γή

αυγό [το] ουσιαστικό (αυγά)

☑ Αυγό γεννάει η κότα. Το τρώ-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αυγό ----- αυθόρμητος

με βραστό, τηγανητό ή ομελέτα. Αυγά γεννούν και όλα τα πουλιά, τα ερπετά, τα ψάρια και τα έντομα. Μέσα στο αυγό μεγαλώνει το μικρό τους, μέχρι να το σπάσει και να βγει. ♦ Στις σούπες και τα ντολμαδάκια βάζουμε αυγολέμονο για να νοστιμέψουν. ♪ αυ-γό

**αυθόρμητος, αυθόρμητη,
αυθόρμητο** επίθετο
(αυθόρμητοι, αυθόρμητες,
αυθόρμητα)

☒ Όταν είσαι αυθόρμητος, κάνεις κάτι με προθυμία χωρίς

αυθόρμητος ----- αυλάκι

πολλή σκέψη, γιατί έτσι το αισθάνεσαι. Αυτό που κάνεις, γίνεται αυθόρμητα.

 «Ποιο παιδάκι θα μου δώσει ένα γλυκό φιλί;» ρώτησε ο κύριος Γιάννης μπαίνοντας στο σπίτι. «Εγώ, εγώ, εγώ!» φώναξε αυθόρμητα η Αθηνά. αυ-θόρ-μη-τος

αυλάκι [το] ουσιαστικό
(αυλάκια)

 Το αυλάκι είναι ένα στενό, ρηχό και μακρύ άνοιγμα στην επιφάνεια της γης. Ο Κώστας και η Αθηνά έκαναν ένα αυλάκι γύρω από το κάστρο που έφτιαξαν στην άμμο. αυ-λά-κι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αυλή ----- αυξάνω

αυλή [η] ουσιαστικό (αυλές)

☑ Η αυλή είναι ο ανοιχτός χώρος έξω από ένα σπίτι ή άλλο κτίριο. Ο χώρος αυτός έχει συνήθως φράχτη γύρω γύρω κι είναι στολισμένος με λουλούδια και δέντρα.

◇ **προαύλιο**

♪ αυ-λή

Η αυλή του κυρίου Μιχάλη.

αυξάνω, αυξάνομαι ρήμα
(αύξησα, θα αυξησω)

☑ Όταν αυξάνεις κάτι, το κάνεις πιο μεγάλο.

αυξάνω ----- αυστηρός

 Με την καινούρια χρονιά οι γονείς του Κώστα αύξησαν το χαρτζιλίκι του κατά 50 λεπτά.

○ μεγαλώνω ● ελαττώνω

◇ Ο Κώστας είπε ότι η αύξηση ήταν μικρή. αυ-ξά-νω

αυστηρός, αυστηρή, αυστηρό
επίθετο (αυστηροί, αυστηρές, αυστηρά)

 Όταν κάποιος είναι αυστηρός, είναι πολύ σκληρός με τους άλλους και δε συγχωρεί τα λάθη. Ο κύριος Μιχάλης είναι αυστηρός με τα παιδιά και τους βάζει συνέχεια τις φωνές.

◇ αυστηρά αυ-στη-ρός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αυτί ----- αυτόγραφο

αυτί [το] ουσιαστικό (αυτιά)

☑ Τα αυτιά μας είναι δύο, ένα από κάθε μεριά του κεφαλιού μας και μας χρησιμεύουν για ν' ακούμε. ✓ Ο Κώστας δεν πιστεύει στ' αυτιά του, δηλαδή αυτό που ακούει του φαίνεται απίστευτο.

🎵 αυ-τί 🖋 'το σώμα μας'

αυτόγραφο [το] ουσιαστικό (αυτόγραφα)

☑ Το αυτόγραφο είναι η υπογραφή ή τα λόγια που γράφει με το ίδιο του το χέρι ένας διάσημος άνθρωπος, όταν κάποιος που τον θαυμάζει του ζητάει μία αφιέρωση.

🖋 Μετά τη συναυλία, η Αλίκη

αυτόγραφο ----- αυτοκίνητο

έδειχνε σε όλους το αυτόγραφο
του αγαπημένου της τραγουδι-
στή. 🎵 αυ-τό-γρα-φο

αυτοκίνητο [το] ουσιαστικό
(αυτοκίνητα)

☑ Το αυτοκίνητο έχει τέσσερις
ρόδες, πόρτες για να μπαίνουμε
μέσα, χώρο για τα πράγματα
μας στο πίσω μέρος κι ένα τιμό-
νι για να το οδηγούμε. Με το αυ-
τοκίνητο πάμε όπου θέλουμε.
Για να προχωρήσει το αυτοκί-
νητο, καίει βενζίνη. ○ αμάξι

◇ αυτοκινητάκι

🎵 αυ-το-κί-νη-το

αυτοκινητόδρομος-αυτοκόλλητο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

αυτοκινητόδρομος [ο]

ουσιαστικό (αυτοκινητόδρομοι)

✓ Ο αυτοκινητόδρομος είναι ένας μεγάλος δρόμος με πολλές λωρίδες για να πηγαίνουν πολλά αυτοκίνητα γρήγορα από τη μία πόλη στην άλλη.

◇ αυτοκίνητο, δρόμος

♪ αυ-το-κι-νη-τό-δρο-μος

αυτοκόλλητο [το] ουσιαστικό (αυτοκόλλητα)

✓ Το αυτοκόλλητο είναι μία εικόνα που κολλάει από μόνη της, γιατί έχει κόλλα από τη μία της πλευρά.

◇ κολλάω, κόλλα

αυτοκόλλητο-----αυτόματος

🎵 αυ-το-κόλ-λη-το

αυτοκράτορας [ο],
αυτοκράτειρα [η] ουσιαστικό
(αυτοκράτορες, αυτοκράτειρες)

☑️ Αυτοκράτορας είναι ο βασιλιάς που εξουσιάζει πολλές χώρες. 🎵 αυ-το-κρά-το-ρας

αυτόματος, αυτόματη,
αυτόματο επίθετο (αυτόματοι,
αυτόματες, αυτόματα)

☑️ Όταν κάτι είναι αυτόματο, λειτουργεί από μόνο του χωρίς να κάνουμε κάτι εμείς γι' αυτό.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αυτόματος----- αφαιρώ

Λειτουργεί αυτόματα.

 Όταν ο κύριος Δημήτρης λείπει από το μαγαζί του, έχει **αυτόματο** τηλεφωνητή για ν' απαντάει στα τηλεφωνήματα.

◇ **αυτόματα** 🎵 αυ-τό-μα-τος

αφαίρεση [η] ουσιαστικό
(αφαιρέσεις) → αφαιρώ

αφαιρώ, αφαιρούμαι ρήμα
(αφαίρεσα, θα αφαιρέσω)

☑ Όταν αφαιρείς έναν αριθμό από έναν άλλο, αυτό που μένει είναι ένας μικρότερος αριθμός.
Κάνεις αφαίρεση.

 Η Αθηνά **αφαίρεσε** τα δύο

αφαιρώ ----- αφετηρία

από τα πέντε αυτοκόλλητα που είχε και τα έδωσε στην Ελένη. Έτσι της έμειναν τρία. ✓ Όταν αφαιρείσαι, το μυαλό σου ταξιδεύει μακριά και δεν προσέχεις τι γίνεται γύρω σου. ● προσθέτω ◇ **αφαίρεση** 🎵 α-φαι-ρώ

αφέντης [ο], **αφέντρα** [η] ουσιαστικό (αφέντες)
☑️ **Αφέντης** είναι αυτός που δίνει διαταγές και αποφασίζει για όλους τους άλλους.
○ άρχοντας ● σκλάβος, υπηρέτης 🎵 α-φέ-ντης

αφετηρία [η] ουσιαστικό (αφετηρίες)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

- αφετηρία ----- αφήνω

☒ Η αφετηρία ενός λεωφορείου είναι εκεί απ' όπου ξεκινάει το λεωφορείο πριν κάνει την πρώτη στάση.

✓ Οι αθλητές ενός αγώνα δρόμου τρέχουν από την αφετηρία μέχρι το τέρμα.

● τέρμα 🎵 α-φε-τη-ρί-α

αφήνω ρήμα (άφησα, θα αφήσω)

☒ Όταν αφήνεις κάτι, δεν το κρατάς πια, δεν το παίρνεις μαζί σου.

✍️ Ο Κώστας άφησε την τσάντα του στο δωμάτιό του και πήγε στην κουζίνα να φάει.

○ παρατώ ● κρατώ, παίρνω

αφήνω ----- αφηρημένος

✓ Όταν αφήνεις κάποιον να κάνει κάτι, δεν τον εμποδίζεις, του το επιτρέπεις. Ο κύριος Γιάννης **άφησε** τον Κώστα να πάει εκδρομή με τους φίλους του. ○ επιτρέπω ● εμποδίζω, απαγορεύω α-φή-νω

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

αφηρημένος, αφηρημένη,
αφηρημένο επίθετο
(αφηρημένοι, αφηρημένες,
αφηρημένα)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αφηρημένος ----- άφιξη

☑ Όταν κάποιος είναι αφηρημένος, δεν προσέχει, το μυαλό του είναι αλλού και όχι σ' αυτό που κάνει. ✍ Η Αθηνά περπατούσε αφηρημένη και δεν είδε την μπάλα που ερχόταν προς το μέρος της.

○ απρόσεκτος ● συγκεντρωμένος, προσεκτικός

◇ αφαιρώ 🎵 α-φη-ρη-μέ-νος

άφιξη [η] ουσιαστικό (αφίξεις)

☑ Η ξαφνική άφιξη του θείου Τάκη από την Κρήτη ήταν μία ευχάριστη έκπληξη για τον Κώστα. Το ότι ήρθε ξαφνικά ήταν μία ευχάριστη έκπληξη για τον Κώστα.

○ ερχομός ● αναχώρηση

άφιξη ----- αφρίζω

🎵 ά-φι-ξη

αφίσα [η] ουσιαστικό (αφίσεις)

☑️ Η αφίσα είναι ένα μεγάλο χαρτί κολλημένο στον τοίχο που δείχνει, ανακοινώνει ή διαφημίζει κάτι. ✓ Βάζουμε αφίσεις στο δωμάτιο μας για να το ομορφύνουμε. ✍️ Ο Κώστας έχει βάλει μία αφίσα στον τοίχο με τον αγαπημένο του ποδοσφαιριστή.

🎵 α-φί-σα Δες κολλώ

αφρίζω ρήμα (άφρισα, θα αφρίσω)

☑️ Όταν κάτι αφρίζει, κάνει αφρούς, δηλαδή πολλές φουσκά-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αφρίζω -----αφρόλουτρο

λες μαζεμένες.

 Η Αθηνά τρελαίνεται να πλένεται με σαπούνια που αφρίζουν πολύ.

✓ Ο κύριος Μιχάλης άφρισε από το κακό του, όταν βρήκε σκουπίδια μπροστά στο σπίτι του. Θύμωσε πολύ. **αφρός, αφρόλουτρο** α-φρί-ζω

αφρόλουτρο [το] ουσιαστικό (αφρόλουτρα)

 Όταν κάνεις αφρόλουτρο, περνάς αρκετή ώρα στη μπανιέρα μέσα στο ζεστό νερό και τους αφρούς από το σαπούνι.

✓ Το αφρόλουτρο είναι το υγρό σαπούνι που βάζεις στο νερό

αφρόλουτρο ----- αφρός

της μπανιέρας. Μυρίζει ωραία και κάνει πλούσιο αφρό.

◇ αφρός, αφρίζω

♪ α-φρό-λου-τρο

αφρός [ο] ουσιαστικό (αφροί)

☑ Όταν πλένεσαι με σαπούνι και νερό, το σαπούνι κάνει αφρό, πολλές μικρές άσπρες φουσκάλες που μένουν στην επιφάνεια του νερού. Αφρό κάνουν η θάλασσα και η μπίρα.

◇ αφρίζω, αφρόλουτρο

♪ α-φρός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- αχ ----- αχλάδι

αχ επιφώνημα

✓ Λέμε αχ, όταν αισθανόμαστε πόνο, χαρά, λύπη ή επιθυμία.

✍ «Αχ, τα καημένα τα σκυλάκια, πεινάνει!» σκέφτηκε η θεία του κυρίου Μιχάλη. 🎵 αχ

αχάριστος, αχάριστη,
αχάριστο επίθετο (αχάριστοι,
αχάριστες, αχάριστα)

✓ Όταν κάποιος είναι αχάρι-
στος, ξεχνάει το καλό που του
έκαναν.

🎵 α-χά-ρι-στος

αχλάδι [το] ουσιαστικό
(αχλάδια)

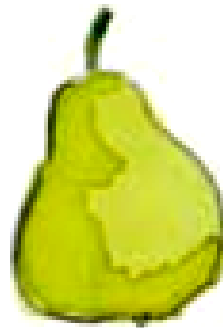
✓ Το αχλάδι είναι ένα πράσινο

αχλάδι ----- άχνα

φθινοπωρινό φρούτο. Είναι στρογγυλό στο κάτω μέρος και γίνεται πιο μακρύ και πιο στενό προς το κοτσάνι.

♦ Το δέντρο που κάνει τ' αχλάδια, είναι η αχλαδιά.

♪ α-χλά-δι

- Μέσα στο όνομα μου μπορείς να βρεις τη λέξη λάδι. Τι είμαι;

.....

άχνα [η] ουσιαστικό

☑ Η άχνα είναι ο πολύ μικρός θόρυβος που κάνει κανείς, όταν αναπνέει. Τη λέξη άχνα τη χρη-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- άχνα ----- αχνός

σιμοποιούμε, όταν θέλουμε να δείξουμε πως κάποιος κάνει πολλή ησυχία ή δε λέει απολύτως τίποτα.

 Ο Πιτσικόκος είδε τη Ροζαλία να πλησιάζει και από τον φόβο του δεν έβγαλε άχνα όλη την ημέρα. αχνός ά-χνα

αχνός [ο] ουσιαστικό (αχνοί)

 Ο αχνός είναι ο ατμός που σχηματίζεται, όταν κάτι είναι πολύ ζεστό.

 Ο Νίκος άνοιξε τον φούρνο της κυρίας Μαργαρίτας και τα γυαλιά του γέμισαν αχνούς.

 ατμός άχνα α-χνός

άχρηστος, άχρηστη, άχρηστο
επίθετο (άχρηστοι, άχρηστες,
άχρηστα)

☑ Όταν κάτι είναι άχρηστο, το πετάμε ή το δίνουμε σε κάποιον άλλον, γιατί δεν το χρησιμοποιούμε πια ή γιατί δε χρησιμεύει σε τίποτα. ● χρήσιμος

◇ **χρησιμοποιώ, χρησιμεύω**

♪ ά-χρη- στος

άχρωμος, άχρωμη, άχρωμο
επίθετο (άχρωμοι, άχρωμες,
άχρωμα)

☑ Όταν κάτι δεν έχει χρώμα ή μοιάζει σαν να μην έχει χρώμα, λέμε πως είναι άχρωμο. Τα τζά-

- άχρωμος ----- άχυρο

μια, το νερό, οι ατμοί είναι ά-
χρωμα. ✓ Όταν κάποιος είναι
άχρωμος, έχει χλωμιάσει.

○ χλωμός ◇ χρώμα,
χρωματιστός, χρωματίζω

♪ ά-χρω-μος

άχυρο [το] ουσιαστικό (άχυρα)

☑ Τα άχυρα είναι τα ξερά κοτσά-
νια δημητριακών, όπως του σι-
ταριού και το κριθαριού. Είναι
ξερά χόρτα που καίγονται πολύ
εύκολα. Τα τρώνε κάποια ζώα ό-
πως η αγελάδα και το άλογο

♪ ά-χυ-ρο

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.